

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
29

GEEN TALENT MAG VERLOREN GAAN

Nieuwe stappen OranjeLeeuwinnen

Bondscoach Arjan van der Laan

Kansen Nederlands vrouwenvoetbal

Minke Booij en Roos Brouwer

Doelen Oranje onder 19

Jessica Torny

Bondscoach Arjan van der Laan over nieuwe stappen met OranjeLeeuwinnen

Beter leren oriënteren

Arjan van der Laan is sinds oktober 2015 de bondscoach van de Oranje Leeuwinnen. De voormalig prof van Sparta, FC Twente, ADO Den Haag en FC Dordrecht vervult die functie in een bijzondere periode. Want naast het EK in 2017 (waarvoor Nederland als gastland automatisch geplaatst is) ligt er nog een andere uitdaging. Hij kan de eerste zijn die een Nederlands vrouwenvoetbalteam naar de Olympische Spelen loodst. De Voetbaltrainer spreekt met Van de Laan in de aanloop naar dat OKT.

Om de Olympische Spelen te bereiken zal Van der Laan met zijn team het Olympisch Kwalificatie Toernooi (OKT) moeten winnen. Zijn ploeg speelde daartoe van 2 tot en met 9 maart met Noorwegen, Zweden en Zwitserland een kwalificatietoernooi voor het laatste ticket voor Rio. De resultaten waren bij het ter perse gaan van deze editie van De Voetbaltrainer nog niet bekend.

Van der Laan begon het seizoen 2015/2016 als trainer van FC Lisse, waarmee hij uitkwam in de Topklasse Zaterdag. Het dienstverband duurde slechts drie maanden. Op het moment dat de functie bij de Oranje-Leeuwinnen vrijkwam, kon hij geen 'nee' zeggen.

Arjan van der Laan: "Ik ben eigenlijk om drie redenen ingestapt bij de Oranje-

Leeuwinnen. In de eerste plaats is er natuurlijk het EK 2017, dat in Nederland wordt gehouden en waar we dus automatisch voor geplaatst zijn. Daarnaast krijgen we, door de prestaties op het WK 2015 in Canada, de mogelijkheid om ons te kwalificeren voor de Olympische Spelen. Dat is iets wat nog geen enkel ander Nederlands vrouwenelftal gelukt is. En als laatste is een functie als bondscoach voor elke trainer bijzonder om eens mee te maken. Wat natuurlijk ook geholpen heeft, is dat het vrouwenvoetbal in Nederland de laatste jaren enorm gegroeid is. Zowel kwantitatief als kwalitatief."

Nulpunt

Arjan van der Laan: "Toen ik deze functie aanvaardde, heb ik de wedstrijden die gespeeld zijn op het WK in Canada nog eens teruggekeken. Dat toernooi heb ik als een soort nulpunt

genomen. Oké, dit is wat het vrouwenvoetbal op dit moment in huis heeft. Ik zag al heel veel dingen die goed gaan en tegelijkertijd ook zaken waarvan ik vind dat we ons kunnen verbeteren. Een aantal weken na mijn aanstelling speelden we een oefenduel tegen Frankrijk, de nummer drie van de wereld. Dat was gelijk een krachtmeting waarin ik kon zien waar we staan."

Concessies en accenten

Op 23 oktober 2015 staan de Oranje-Leeuwinnen al na twintig minuten met 0-2 voor en trekken, na een snelle aansluitingstreffer van de Fransen, de overwinning over de streep. Een maand later gaat ook Japan, het land waar Oranje op het WK nog van verloor in de achtste finale, met 1-3 over de knie.

Arjan van der Laan: "In die oefenwedstrijden heb ik niet eens zo heel veel concessies gedaan aan de speelwijze. Zeker verdedigend gezien blijven zaken als compact maken en drukzetten aandachtspunten die je telkens aanhaalt. Wel hebben we in balbezit bepaalde accenten gelegd. Bij de wedstrijden op het WK in Canada merkte ik al op dat dit team erg sterk is in het creëren van kansen vanuit de omschakeling van verdediging naar aanval. Er zit snelheid in de ploeg en men kan goed overweg met de ruimtes die een tegenstander achter de laatste linie laat liggen. Wat ik met name aanvallend gezien wil bereiken is dat we vaker tot kansen komen via de opbouw op eigen helft. Om dat

Foto's: KNVB/Media

te bereiken moet iedereen actiever meedoen in de opbouw en elkaar het gevoel geven de bal te willen hebben. Degene aan de bal moet dan in elk geval twee afspeelmogelijkheden hebben. We moeten een ploeg worden die via de as kan aanvallen, maar ook via de zijkant. Tegelijkertijd is en blijft ook de lange bal een optie, waarna we kunnen bijsluiten. Door meer te variëren in de opbouw worden we nog gevaarlijker en wordt ons spel moeilijker te doorgronden voor tegenstanders."

Metten

Arjan van der Laan: "De goede resultaten tegen Frankrijk en Japan heb ik vervolgens weer meegenomen naar de oefencampagne in Turkije in januari. Op dat trainingskamp hebben we twee keer tegen Denemarken gespeeld en beide keren gewonnen (2-0 en 2-1, red.). Ik vond het daarbij belangrijk om bij de speelsters nogmaals te benadrukken dat wij echt de kwaliteiten hebben om ons te kwalificeren voor die Olympische Spelen. Meer nog dan die duels tegen Denemarken hebben de resultaten tegen Frankrijk en Japan dat voor mij al bewezen. Want Japan is een ploeg met een enorme dynamiek. De speelsters zijn bijna allemaal technisch erg goed onderlegd, raken niet snel in paniek en kunnen veel afdwingen vanuit hun speelwijze. Frankrijk heeft dan weer wat meer

individuele klasse. Als wij ons kunnen meten met dat soort ploegen, dan kunnen we met een goed gevoel richting het OKT."

Stappen maken

Voor Van der Laan is, naast natuurlijk de goede resultaten, ook de manier van spelen belangrijk. Met name tegen de sterkere landen wil hij met zijn ploeg in aanvallen de zin resultaten boeken met de speelwijze die hij voor ogen heeft.

Arjan van der Laan: "Om met de OranjeLeeuwinnen structureel stappen te maken, vind ik dat je duels zoals die met Frankrijk en Japan niet alleen met opportunisme moet kunnen winnen. Juist tegen die landen wil ik dat we ons ook voetballend gaan meten en niet te snel uit gebrek aan creativiteit maar terugvallen op het geven van de lange bal. Het is daarom belangrijk dat je tegen toplanden door durft te voetballen. We willen tenslotte niet alleen aan de top komen, maar er vooral ook blijven. Ik wil dus bereiken dat we dicht bij onze manier van aanvallen blijven en minder onder de indruk raken van wat een tegenstander doet."

Beter oriënteren

Arjan van der Laan: "Wat betreft dat verbeteren van het aanvallen denk ik de winst te kunnen halen in het feit dat speelsters zich beter moeten

leren oriënteren in het veld. Voor elke voetballer is dat heel belangrijk, ongeacht of je nu praat over aanvallen of verdedigen. Ik heb de speelsters in de eerste trainingen hier ook in geprikkeld, door te zeggen dat we pas echt stappen gaan maken als we ons beter leren oriënteren. Het simpele feit of je half of heel opengedraaid staat als je een bal aangespeeld krijgt, maakt al een enorm verschil voor het vervolg. Door die nadruk op het oriënteren te leggen, wil ik dat spelers zich eerder afvragen of ze vijf of tien meter nodig hebben om zich aan te bieden of om te draaien. Of dat ze van tevoren al gaan kijken naar wie er vrijstaat. Het lijkt een detail en misschien is het dat ook, maar in wedstrijd situaties maakt het oriënteren grotendeels het verschil tussen een geslaagde of mislukte aanval."

Trainen op scenario's

Arjan van der Laan: "Op het OKT plaatst alleen de winnaar van de poule zich voor de Olympische Spelen. Daarom hebben we de voorbije trainingen ook bewust aandacht geschonken aan bepaalde scenario's die zich kunnen voordoen op het OKT of op de Olympische Spelen. We hebben een situatie getraind waarbij we met tien man komen te staan en we hebben een situatie getraind waarbij we met nog een paar minuten te spelen een goal moeten maken. We gaan in dat laatste geval over van 1:4:3:3 naar 1:3:4:3, waarbij we in een ruit op het middenveld komen te spelen. De drie verdedigers stappen dan naar binnen en een van de centrale verdedigers die doorgeschoven is naar het middenveld zal zich moeten afvragen op het moment dat de bal in de laatste linie is of het beter is om terug te zaken om een rol te spelen in het verzorgen van een goede opbouw. Soms kan het beter zijn om terug te zakken in de laatste linie, om een goede opbouw te kunnen verzorgen. Uiteindelijk gaan we over van 1:3:4:3 naar 1:3:3:4, waarbij de lange bal meer de nadruk krijgt. Belangrijk bij het geven van een lange bal is dat er een gedachte achter zit. Dus dat je van tevoren helder hebt

'Deze vorm spelen we aansluitend op de warming-up. Door zich beter te oriënteren stemmen ze loopacties op elkaar af en maken ze ruimte voor elkaar.'

'In deze vorm gaat het er om dat tegenstanders door middel van een pass uitgespeeld worden. Alleen dan krijgt passen ook een doel.'

wat je ermee wilt bereiken en wie waar gaat staan op het moment dat de lange bal gegeven wordt. Door dat vooraf te bespreken, weten spelers wat er van ze verwacht wordt zodra een dergelijke situatie zich straks daadwerkelijk voor gaat doen. Train je het niet? Dan kun je tijdens de wedstrijd niet zomaar meer bijsturen."

Ervaring

Arjan van der Laan: "Naast de stappen die we maken op technisch en tactisch vlak, worden spelers ook beter doordat ze meer ervaren worden in het spelen van grote toernooien. Daarom is het ook zo belangrijk dat we ons kwalificeren voor de Olympische Spelen. Veel spelers uit de huidige selectie hebben het spelen

van een WK al op zak en kunnen nog wel tien jaar door in het huidige Oranje. Dat zegt veel over de toekomst die het vrouwenvoetbal in Nederland heeft. Die ervaring is ook hard nodig, want bij het spelen op grote toernooien komen randzaken kijken waar je als speelster mee moet leren omgaan. Zo kan het zijn dat we moeten voetballen op tijdstippen die voor ons niet gewoon zijn, waardoor je niet aan een ideale wedstrijdvoorbereiding toekomt. Op het trainingskamp in Turkije speelden we de tweede wedstrijd tegen de Denen al om 10.00 uur 's ochtends. Misschien kon ik dat tijdstip wel laten wijzigen, maar ik heb dat met het oog op de Olympische Spelen niet gedaan. Het kan daar immers ook gebeuren dat je op een ander tijdstip dan te doen gebruikelijk moet spelen. Nog een voorbeeld is de oefeninterland in en tegen Frankrijk. We trainden daar op een slecht veld. Voorafgaand aan die training heb ik de meiden gevraagd of er iemand nog iets wilde zeggen over het zeer matige veld. Dan hebben we dat deel vast gehad en kunnen we ons focussen op dat waar het om draait: met elkaar beter willen worden."

Trainingsvorm 1

Arjan van der Laan: "Deze vorm spelen we wel vanuit de warming-up. Er wordt een speelster ingespeeld, die eerst achterwaarts wegstapt. Van mij moeten spelers altijd in beweging zijn wanneer ze een bal vragen en ingespeeld krijgen. Bovendien moeten ze veelal niet in de bal komen maar er juist vanaf lopen, omdat ze zichzelf dan tijd en ruimte geven om een beslissing te nemen. Degene die aan de bal komt, dribbelt in en de rest van de spelers stapt uit, waarbij ze op elkaars loopactie reageren. Zelf let ik in mijn coaching op balsnelheid, of spelers elkaar op het verste been inspelen en

op hoe het doordraaien gaat.”

Variant 1

Zodra speler 3 gaat dribbelen, bepaalt 6 naar aanleiding van de loopactie van 10 waar zij heen beweegt. Die 6 kan dat alleen doen door al van tevoren opgedraaid te staan en te kijken naar 10. Vervolgens haal ik de 9 erbij. Waar moet jij dan gaan lopen? Het gaat me er dan om dat spelers informatie gaan verzamelen over de ruimtes om zich heen, al vóórdat ze de bal ontvangen. Door zich beter te oriënteren stemmen ze loopacties op elkaar af en maken ze ruimte voor elkaar. (zie tekening 1)

Variant 2

Na verloop van tijd moet 10 een aantal vingers opsteken voordat de bal van 3 op 6 gespeeld wordt. Vlak voor de aanname van 6 moet diegene roepen hoeveel vingers er door 10 opgestoken worden. Ik hoor en zie hierdoor of er onderling contact is. Door deze stap in te bouwen weet ik zeker dat 6 naar 10 gekeken heeft. Dit was mijn eerste trainingsvorm die ik deed in oktober, toen ik begon te werken met deze groep. Dat geeft ook wel aan wat ik de komende tijd belangrijk vind en waar ik accenten leg. Je kunt deze vorm vervolgens nog uitbouwen door spelers over te slaan. Dus dat 3 de bal

Opbouwen tegen 1:4:4:2. Oranje bouwt op via de linkerkant, waarbij men probeert om achter de voorste twee aanvallers van Japan en vervolgens achter de middenlinie in balbezit te komen.

rechtstreeks op 10 geeft, waarna de 6 eronder komt en je weer verder kunt voetballen. Een andere optie creëer je door er verdedigers tussen te zetten.”

Trainingsvorm 2

Arjan van der Laan: “In deze vorm gaat het er om dat tegenstanders door middel van een pass uitgespeeld worden. Alleen dan krijgt passen ook een doel. (zie tekening 2) Ik zie geregeld dat er wordt gepast om het passen. We zijn maar aan het passen maar we spelen niemand uit. Dat maar doelloos naar elkaar overspelen is in Nederland sowieso de trend geworden de laatste jaren. Een balletje terug moet kunnen,

mits je maar naar voren gekeken hebt om te bepalen of daar een oplossing ligt. Dan kom je weer terug bij het oriënteren. Want heb je diep gekeken en/of heb je ruimte en tijd voor jezelf gecreëerd om diep te kijken?

In deze vorm mogen de kaatsers ook indribbelen en kan er gescoord worden zodra de de neutrale spelers aan beide zijden bereikt zijn zonder dat een tegenstander de bal heeft geraakt. Tijdens de vorm probeer ik speelsters het principe van het ‘passen om iemand uit te spelen’ bij te brengen. Als je namelijk leert passen om iemand uit te spelen, maakt het namelijk niet langer uit of een tegenstander nu met twee of met drie spitsen speelt. Zo verdedigde Japan met twee spitsen en dan wil ik dat we achter hun spitsen en achter hun middenvelders vrijkomen (zie tekening 3). Bij dat uitspelen van een tegenstander is een belangrijk accent dat ik spelers op de helft van de tegenpartij met het gezicht richting het doel wil krijgen, zodat we diep kunnen spelen. Maar om met je gezicht naar voren te komen, zul je dus op tijd opgedraaid moeten staan en ook dat komt in deze vorm weer nadrukkelijk terug.”

Carrière Arjan van der Laan

Arjan van der Laan speelde 423 duels in het betaald voetbal, waarin hij 89 keer scoorde. Hij kwam uit voor Sparta Rotterdam, FC Twente, ADO Den Haag en FC Dordrecht. Na zijn actieve loopbaan werd hij jeugdtrainer bij Sparta Rotterdam en liep hij stage bij NEC Nijmegen. Vervolgens was hij trainer van Jong Sparta Rotterdam en assistent-trainer bij het eerste elftal. Twee keer bekleedde hij bij die club op tijdelijke basis de functie van hoofdcoach. In 2014 maakte hij de overstap naar FC Utrecht, waar hij jeugdtrainer werd en assistent bij het beloftenelftal. Daarna werd hij hoofdtrainer bij topklasser FC Lisse. (Bron: www.knvb.nl)

Minke Booij en Roos Brouwer over kansen voor Nederlands vrouwenvoetbal

Verwezenlijken van potentie

Binnen het Nederlandse voetballandschap doen de vrouwen en meiden meer en meer van zich spreken. Zowel qua aantallen als qua prestaties. Met het oog op de Olympische Spelen in 2016 en het EK 2017, dat in eigen land zal worden gehouden, lijkt er aan die opmars nog geen einde te komen. De Voetbaltrainer spreekt met Minke Booij (Manager Vrouwenvoetbal) en Roos Brouwer (Technisch Jeugd Coördinator meisjes en vrouwenvoetbal) over de kansen en uitdagingen die voor ons liggen.

Aanstelling

Op 1 maart 2015 heeft de KNVB Minke Booij aangesteld als Manager Vrouwenvoetbal. Ze gaat zich toelleggen op de ontwikkeling van het meisjes- en vrouwenvoetbal in zowel de breedte- als topsport. Behalve het reeds gespeelde WK 2015 in Canada vallen ook de organisatie van een eventuele plaatsing voor de Olympische Spelen in 2016 en het EK 2017 binnen haar aandachtsgebied.

Aansprekende resultaten

Minke Booij: "Toen ik een jaar geleden een gesprek had voor deze functie en we doelstellingen naar elkaar zijn gaan uitspreken, viel mij gelijk op welke enorme mogelijkheden er de komende jaren binnen het vrouwenvoetbal voor ons liggen. Met de in Nederland steeds maar groeiende groep

meiden en vrouwen die gaan voetballen, de mogelijkheid tot plaatsing voor de Olympische Spelen in 2016 en het EK in 2017 in het verschiet, zijn het mooie tijden voor het vrouwenvoetbal. Want die kwantitatieve groei van de voorbije jaren en de kwaliteitsslagen die daardoor gemaakt zijn door clubs en de KNVB moeten gaan zorgen voor meer aansprekende resultaten op de grote toernooien. Die ambitie delen we natuurlijk met elkaar."

Op de kaart zetten

Minke Booij: "Nu plaatsing voor de Olympische Spelen in Rio de Janeiro in zicht komt, merkte ik op dat er binnen de KNVB nog relatief weinig ervaring is over wat er allemaal komt kijken bij deelname aan dit evenement. Vooral in organisatorische zin. Hoeveel spelers en stafleden mag je meenemen? Hoe werkt het in zo'n Olympisch dorp? De ervaring die ik vanwege mijn hockeyachtergrond zelf heb met de Olympische Spelen, komt nu dus wel

van pas. Want in het hockey is dat toernooi juist het hoogtepunt in een sportieve carrière. Dat we ook in het voetbal nu de kans hebben om ons te plaatsen, is vooral voor de speelsters prachtig en een ongekende ervaring. En het is tevens een moment om de sport opnieuw onder de aandacht te brengen."

Voorbereiden

Minke Booij: "De tijd tussen het OKT en het daadwerkelijke begin van de Spelen is niet groot. Daarom zijn nu alvast zaken in gang gezet. Denk aan de contacten met NOC*NSF inzake de accreditaties, et cetera. Want mocht je je straks plaatsen, dan gaat het allemaal heel snel. Samen met de technische staf van de OranjeLeeuwinnen bereiden we de speelsters al voor op wat ze kunnen verwachten, mee gaan maken en gaan zien. De ervaring van veel sporters is dat je eerste deelname aan de Olympische Spelen meestal niet je beste is. Veel sporters

zijn overweldigd door de massale aandacht die er is en de grootsheid van het evenement. Het is zeker goed om speelsters al voor te bereiden op hoe ze daar mee om kunnen gaan. Waar zij voor mogen strijden is gewoon heel uniek en bijzonder.”

Opstap

Minke Booij: “Al op het WK 2015 in Canada hebben de OranjeLeeuwinnen laten zien zich te kunnen meten met de betere landen in de wereld. De eerste oefenwedstrijden die er onder de nieuwe bondscoach Arjan van der Laan zijn gespeeld, hebben dat bevestigd. Dus ook voor sponsors en media wordt het vrouwenvoetbal aantrekkelijker en de aandacht neemt alleen maar toe. Dat is alvast een mooie opstap voor een jaar later, wanneer het EK 2017 in eigen land wordt gespeeld en we nog nadrukkelijker in de schijnwerpers komen te staan.”

Stappen naar groei

Minke Booij: “De eerste stappen naar groei kun je met een aantal kleine aanpassingen al maken. Als je meer gaat trainen gaat het niveau snel vooruit, is mijn ervaring. De OranjeLeeuwinnen horen nu bij de top acht van Europa, maar we willen naar de top vijf. Dus is het zaak om nóg beter te worden, ook al moet je steeds meer doen om progressie te maken. In het hockey deed bondscoach Marc Lammermans dat onder andere door veel bij andere sporten te kijken. Bondscoach Arjan van der Laan is ook iemand met een open blik en dat is volgens mij alleen maar positief.”

Verantwoordelijkheid

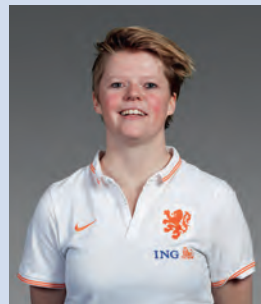
Minke Booij: “In die groei en in het ontwikkelen van vrouwenvoetbal de afgelopen jaren, hebben de clubs natuurlijk ook een grote rol gespeeld en dat doen ze nog steeds. De KNVB heeft als missie voor het vrouwenvoetbal dat er voor ieder meisje een passende plek moet zijn naar gelang leeftijd, ambitie, motivatie en niveau. De KNVB speelt hierin richting clubs een faciliterende en adviserende rol. Het gaat bovenal om de voetbalsters

en dat zij met plezier kunnen voetballen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Nu het OKT voor de deur staat, is het zaak dat we daar met z'n allen iets moois van gaan maken. De fans, sponsors, media, en natuurlijk de speelsters en staf zelf. Als we de progressie die de afgelopen jaren gemaakt is willen doorzetten, zullen we allemaal verantwoordelijkheid moeten dragen.”

In haar rol als Technisch Jeugd Coördinator meisjes en vrouwenvoetbal gaat de aandacht van Roos Brouwer met name uit naar de ontwikkeling van de breedtesport. Met het oog op het EK 2017 in eigen land liggen daar mooie kansen.

Geaccepteerd

Roos Brouwer: “Toen ik begon bij de KNVB zat het vrouwenvoetbal nog echt in een innovatieve fase. We wa-

ren voornamelijk bezig met basisvraagstukken en het vrouwenvoetbal moest nog echt geaccepteerd

worden in Nederland. Naarmate de jaren vorderden, nam de weerstand af en steeds meer meiden en vrouwen gingen voetballen. Binnen clubs gaat het er inmiddels al lang niet meer om of het een meisje of een jongen is die komt voetballen. Men spreekt over een jeugdldid. Je kunt dus gerust stellen dat we in een fase zitten dat vrouwenvoetbal binnen verenigingen geaccepteerd is en dat het beter wordt. Momenteel is het zaak om te zorgen dat we het meidenvoetbal nóg beter positioneren binnen de clubs. De focus daarbij ligt wat ons betreft nu dus ook op een kwaliteitsverbetering. Een voorbeeld daarvan is het feit dat we graag meer gediplomeerde trainers zouden willen zien bij de meiden- en vrouwenteams.”

Kwaliteitsslag

Roos Brouwer: “Tijdens het OKT en

het EK staat het nationale vrouwenelftal nadrukkelijk in de belangstelling. Tegelijkertijd vormen deze toernooien echter ook een mogelijkheid om de breedtesport mee te laten profiteren en door te ontwikkelen. Nu het EK in Nederland plaatsvindt, is dat echt een kans om het imago te verbeteren en de bekendheid van de sport te vergroten. Wij zullen daarom samen met de speelsteden van het EK (zie kader Speelsteden EK 2017, red.) en diverse partijen in die steden om de tafel gaan. In die gesprekken gaan we kijken of we de doelstellingen van de steden en die van ons kunnen matchen. Natuurlijk is er ons veel aan gelegen om de breedtesport te betrekken bij zowel het OKT als het EK. We hebben de afgelopen jaren al een enorme groei doorgemaakt, met name in kwantiteit. We willen nu een kwaliteitsslag maken en het OKT en EK kunnen daar zeker bij helpen.”

Speelsteden EK 2017

Deventer, De Adelaarshorst (10.400)
Enschede, Grolsch Veste (30.205)
Doetinchem, De Vijverberg (12.600)
Rotterdam, Het Kasteel (11.234)
Utrecht, De Galgenwaard (23.750)
Tilburg, Koning Willem II Stadion (14.700)

Vrouwenvoetbal in Nederland

In het seizoen 2013/2014 telde het voetballandschap 137.525 voetballende vrouwen en meisjes. Een seizoen later waren dat er al 146.090, een stijging van meer dan 6%, bovenop een stijging van meer dan 20% die in de vijf jaren daarvoor al werd bereikt. Ook het aantal vrouwen- en meidenteams op het veld groeide in het seizoen 2014/2015 met maar liefst 9,7% (naar 6351) ten opzichte van het seizoen daarvoor. De KNVB streeft ernaar deze beleidsperiode 150.000 voetballende meisjes en vrouwen in Nederland op de velden te krijgen. Deze kwantitatieve groei kan niet los worden gezien van kwalitatieve groei en de eerste resultaten daarvan hebben we al kunnen zien. Zo deden de Oranje Leeuwinnen in 2015 voor het eerst mee aan een wereldkampioenschap en werd het elftal voor speelsters Onder 19 in 2014 Europees kampioen. (Bron: cijfers KNVB 2014/2015)

Jessica Torny over doelen Oranje onder 19

Structureel aanwezig zijn op grote toernooien

Terwijl de OranjeLeeuwinnen zich opmaken voor het OKT en zich, na een eventuele plaatsing voor de Olympische Spelen, gaan richten op het EK 2017 in eigen land, werken de Oranje-vrouwen onder 19 ook toe naar een groot toernooi. Onder leiding van de nieuwe bondscoach Jessica Torny richt het team zich op de kwalificatie voor het EK 2016 in Slowakije. Om dat te halen zal het in de Eliteronde moeten afrekenen met Tsjechië, Finland en Wit-Rusland. Enige ambitie kan Torny daarbij niet worden onzegd: 'Wij horen thuis op grote toernooien.'

Het Nederlands vrouwenelftal onder 19 jaar speelt begin april de Eliteronde van het EK-kwalificatietoernooi. De wedstrijden worden gespeeld bij HVV Tubantia in Hengelo en bij FC Eibergen in Eibergen. De inzet op dit toernooi is een ticket voor het EK, dat van 19 tot en met 31 juli 2016 in Slowakije plaatsvindt. Alleen de groepswinnaars en de beste nummer twee van de zes poules plaatsen zich voor dat EK. Oranje onder 19 zal het in groep 3 in eigen huis opnemen tegen Tsjechië, Wit-Rusland en Finland. Het volledige wedstrijdschema ziet er als volgt uit:

Dinsdag 5 april, 19.30 uur:

Nederland – Tsjechië (HVV Tubantia, Hengelo)

Donderdag 7 april, 19.30 uur:

Wit Rusland – Nederland (HVV Tubantia, Hengelo)

Zondag 10 april, 14.30 uur:

Nederland – Finland (FC Eibergen, Eibergen)

Stappen maken

onder 19 aan den lijve. Het aanbod is kwantitatief de voorbije jaren een stuk groter geworden en dat heeft gevolgen voor de aanwezige kwaliteit. Zo is het voor het Elitetoernooi nu mogelijk geweest om 23 kwalitatief hoogwaardige speelsters te selecteren. Dat is al een flinke verbetering ten opzichte van de situatie een aantal jaar geleden en dus

Jessica

Torny: "De groei die het vrouwenvoetbal in Nederland heeft doorgemaakt, ondervinden wij met

doen we in Nederland echt iets goed. Zowel qua opleiding, training maar ook zeker qua scouting. De meeste talentvolle speelsters zijn in beeld en er wordt bij clubs vaker en beter getraind. Ik heb op het trainingskamp in Portugal mogen ervaren dat ik speelsters optimaal kan belasten en dat is

'We doen in Nederland echt iets goed'

een compliment aan alle toeleverende clubs. Het is nu echter wel zaak om deze lijn door te trekken met dit elftal. Want er is op dit moment geen Onder

21, waardoor de Onder 19 binnen de KNVB het laatste elftal is voordat de stap naar de OranjeLeeuwinnen gemaakt moet worden.”

Ter voorbereiding op de Eliteronde heeft de ploeg van Torny van 18-22 januari een trainingskamp belegd in Portugal. Oranje onder 19 werkte in de Algarve oefeninterlands af tegen gastland Portugal (1-1 gelijkspel) en Zwitserland (2-1 overwinning).

Ruimte geven

Jessica Torny: “Voor mij als bondscoach zijn de momenten dat ik een groep een langere periode bij mij heb erg waardevol. Ik hecht dan ook veel waarde aan een trainingskamp zoals we dat in Portugal hebben gehad. In de tijd die je daar met elkaar doorbrengt, kun je belangrijke stappen zetten. Er is namelijk ruimte voor de ontwikkeling van de speelwijze en er is ruimte voor de ontwikkeling van het individu. Bij beide wedstrijden die we er gespeeld hebben, maakte ik bewust de keuze om mijn selectie te verdelen in twee groepen. Ik heb twee keer elf basisspelers opgesteld en slechts twee wissels op de bank gehouden. De rest van de groep zat op de tribune om de wedstrijd te analyseren. De volgende dag hebben we samen teruggeblikt en hebben we gesproken over de manier waarop we aanvallen en verdedigen. Mij valt dan op dat spelers heel serieus en gedreven met elkaar over voetbal aan het praten zijn. Die nabesprekingen zijn van hoge kwaliteit, want spelers hebben oog voor detail en durven elkaar ook ergens op aan te spreken. Voor mij als coach gaf dat nogmaals de bevestiging dat je in zowel het voor- als nabespreken van wedstrijden misschien wel veel dynamischer moet worden. Want juist door spelers uit te dagen en ze de ruimte te geven om mee te denken, ervaar je veel meer betrokkenheid bij hetgeen je wilt bereiken.”

Door de relatief gunstige loting in de Eliteronde lijkt de druk om plaatsing voor

het EK af te dwingen alleen nog maar groter te zijn geworden. Zeker gezien het feit dat de ploeg een jaar eerder op het EK 2015 ontbrak.

Dynamischer worden

Jessica Torny: “Voor de Eliteronde zijn we inderdaad favoriet, ook al zegt een gunstige loting mij nog niet zoveel. De speelsters uit mijn groep komen vooral uit de Nederlandse competitie, waarbij het spelen in en tegen 1:4:3:3 meer regel dan uitzondering is. Dat gegeven kan internationaal gezien wel een nadeel zijn, want hoe verhoud je je dan tegen teams die, zoals misschien ook in de Eliteronde wel zal gebeuren, in 1:4:4:2 of zelfs maar met één spits gaan spelen? En zijn we in staat om tegen een fysiek sterk Tsjechië onder de druk uit te voetballen? De speelwijze is momenteel ook een belangrijke discussie die we met elkaar binnen de KNVB aan het voeren zijn. In grote lijnen proberen we met Onder 19 volgens dezelfde principes te spelen als Arjan van der Laan bij de OranjeLeeuwinnen doet. Maar natuurlijk kijk ik wel naar het beschikbare spelersmateriaal. Als ik geen echte links- of rechtsbuiten heb, dan is het maar de vraag of we wel in 1:4:3:3 moeten gaan spelen. Een speelwijze baseren op 1:4:3:3 is een uitstekend uitgangspunt, maar daarbinnen zijn we wel met elkaar aan het kijken of we dynamischer kunnen worden en meerdere varianten op de mat kunnen leggen. Die stap wil men maken bij de OranjeLeeuwinnen en datzelfde geldt dus voor ons.”

Ervaring opdoen

Jessica Torny: “Het leren omgaan met verschillende speelwijzes en speelstijlen is een nieuwe stap in de ontwikkeling die de speelsters van Onder 19 gaan maken. Enerzijds kunnen we hier zelf aan bijdragen, door gerichte keuzes te maken wat oefen- tegenstanders betreft. Want juist door te oefenen tegen landen die 1:4:4:2 spelen, komen onze speelsters in aan-

Foto's: KNVB/Media

raking met spelsituaties die ze in de reguliere competitie niet of nauwelijks tegenkomen. Tegelijkertijd hopen we natuurlijk dat meer speelsters op clubniveau internationale ervaring op gaan doen. Want die ervaringen nemen ze weer mee naar Oranje onder

‘Door ruimte te geven ervaar je meer betrokkenheid’

19 en daar profiteren wij weer van. Uiteindelijk zal deelname aan het EK in Slowakije de speelsters opnieuw ervaring opleveren, dus ik vind plaatsing voor dat toernooi echt belangrijk voor hun ontwikkeling. Ik heb er met deze groep vertrouwen in dat ons dat gaat lukken.”

Carrière Jessica Torny

Jessica Torny (75 interlands en 14 doelpunten voor de OranjeLeeuwinnen) speelde al op jonge leeftijd in de Duitse Bundesliga voor vrouwen, bij de club FFC Heide Rheine. In 2007 verruilde ze haar toenmalige club Fortuna Wormerveer voor FC Twente. Met die club won ze in 2008 de KNVB Beker. Na een seizoen bij Willem II besloot ze te stoppen als actief voetbalster. Van 2012 tot aan de zomer van 2015 trainde Torny het vrouwenelftal van sc Heerenveen. In de zomer van 2015 is ze aangesteld als bondscoach van zowel Oranje onder 19 als Oranje onder 16. Bij de Onder 19 was ze al een seizoen werkzaam als assistent-trainer, een functie die ze eerder ook al bij de Onder 15 vervulde.

‘Topcoaches zijn levenslang studenten van het spel!’

350 deelnemers aan 5e Nationale Voetbal Symposium

Op woensdag 17 februari jl. vond te Bunnik het Nationale Voetbal Symposium plaats dat werd georganiseerd door WFA Nederland en de VVON. Tijdens dit volgeboekte symposium stond de praktijksituatie van de amateurtrainer centraal. Het symposium werd geopend met een plenaire sessie van Raymond Verheijen. Aansluitend namen de coaches deel aan diverse workshops. De onderwerpen liepen uiteen van periodiseren door Jan Zoutman, revalidatie met Mikael Kuijpers & Jack van den Berg, psychologie onder leiding van Afke van de Wouw, voedingsadviezen van Dirk

Zoutewelle & Kees van Wonderen en als extra sessie speelwijze ontwikkeling door Raymond Verheijen. Bert van Lingen sloot het symposium af met een presentatie over de toekomst van het jeugdvoetbal in Nederland.

Meer informatie over het voetbal symposium kunt u terugvinden op: www.nationalevoetbalsymposium.nl

5e Nationale Voetbal Symposium - 17 februari 2016

Basiscursus Periodiseren door Jan Zoutman

In het voorjaar vinden er wederom verschillende cursussen plaats op het gebied van Periodiseren. Deze cursussen zullen gegeven worden door Jan Zoutman. Zoutman is momenteel hoofdtrainer van hoofdklasser Quick Boys. Tijdens de basiscursus leert u over het periodiseringsmodel, voetbalconditionele trainingsvormen, ontwikkelen van een teamperiodisering en ervaart u voetbal conditionele aspecten zelf aan den lijve tijdens een praktijksessie. Bezoek www.worldfootballacademy.nl voor het actuele programma en inschrijven.

Agenda

11 mei 2016

1-daagse Basiscursus Psychologie onder leiding van Afke van de Wouw

20 mei 2016

1-daagse Basiscursus Voeding, Herstellen & Presteren onder leiding van Dirk Zoutewelle

1 - 5 juni 2016 - Amsterdam

5-daagse Football Coaching Mentorship onder leiding van Ramyond Verheijen

6 - 12 juni 2016 - Rotterdam

6-daagse World Expert Meeting

Meer informatie en inschrijving: www.worldfootballacademy.nl

Contact

World Football Academy NL

WFA_NL

Burg. Stramanweg 102T

1101 AA Amsterdam

T: 020 - 363 0913

E: info@nvacademie.nl

World Football Academy

Postbus 48

1190 AA Ouderkerk a/d Amstel

T: 020 - 472 1992

E: info@worldfootballacademy.com

Volg ons op

WFA_NL

WorldFootballAcademy

World Football Academy

Worldfootballac

Worldfootballacademy

Foto: Pies United

Art Langelier is Hoofd Opleiding bij PSV en schrijft deze column exclusief voor De Voetbaltrainer.

‘Door tijdstraffen te geven oefenen we automatisch het spelen met of tegen tien man’

Scenario's

Voetbal is een spel van 11:11, een bal en als je er eentje meer maakt dan je tegenstander heb je gewonnen. Dat is een van de aanduidingen van ons spel, maar klopt niet helemaal. Want we maken het als trainers allemaal wel mee: er wordt een speler uitgestuurd bij je eigen team of bij het team van de tegenstander. Of (heel soms) zelfs twee. Of er is al drie keer gewisseld maar een speler raakt geblesseerd. Wat dan?

Het lijkt me logisch dat je hierover nadenkt, voordat het gebeurt. Wat doen we als we met tien man komen te staan? Soms zie ik na een rode kaart nog driftig gestamp langs de lijn, de trainer moet alles nog neerzetten in het veld, de spelers kijken vragend naar de bank. Slechte voorbereiding, denk ik dan. Toch zijn er natuurlijk verschillende scenario's te bedenken als jouw team met een man minder moet spelen. De tussenstand en de tijd die nog te spelen is bijvoorbeeld. Of je een achterstand moet goedmaken of een voorsprong moet verdedigen scheelt nogal wat in je strategie. Maar laten we het simpel houden, de stand is gelijk en in de zestigste minuut krijgt een speler van jou (middenvelder) rood. Wat doe je?

Ik zou in de formatie zo weinig mogelijk proberen te veranderen. Dus het wordt 1:4:4:1 als je daarvoor 1:4:3:3 speelde. De twee buitenste middenvelders zijn bij balbezit aanvallers. Tijdens het verdedigen dekken we door achterin, dus 1:1 en dit houden we zo lang mogelijk vol. Vaak zie je bij ploegen die een man meer hebben dat het baltempo (onbewust) omlaag gaat. Als je vooruit blijft verdedigen waar mogelijk zul je zien dat je veel ballen verovert, de tegenstander irriteert en hierdoor meer kans hebt op een goed wedstrijdresultaat. Komen we in de eindfase onder druk, dan kunnen we altijd nog schakelen naar tegenhouden. Een aanvallende gedachte misschien, maar ik ben een aanvallend denkende trainer.

Alternatieven? 1:4:3:2, vaak verassend en onvoorspelbaar voor de tegenstander maar ook voor jezelf! Bovendien geef je met deze aanpassing onmiddellijk het initiatief weg en is vooruit verdedigen geen optie meer.

Wat als de tegenstander met zijn tieners komt te spelen? Weer met een gelijke stand en na een uur? Hier zou ik onmiddellijk inzetten op maximale druk op de tegenstander, en zeer agressief. Zij moeten direct merken dat er geen

ruimte meer is, dat ze het lastig gaan krijgen en er niet meer uitkomen. Hoe? Doorjagen, eventueel doordekken, dwingen tot lange bal en na verlies van de bal maximale druk op de bal. Bij balbezit moeten de buitenspelers aan de zijlijn staan (zo groot mogelijk veld) en moet er constante beweging en overlap zijn van middenvelders en backs. Aansluiten tot de middenlijn en hoog baltempo van kant naar kant. Geef een snelle voorzet of steekpass en direct op de uitvallende bal zitten!

Is dit een garantie voor succes? Nee, maar volgens mij vergroot het wel de kans op resultaat. Bovendien zal het publiek deze strijdwijze waarderen, er zit power en kracht in het spel, we willen het beslissen! Valkuil hierbij: het lukt niet (direct) en de krachten vloeien weg, de tegenstander gaat counteren. Of we worden overmoedig en vergeten de restverdediging. Hier zul je als trainer dus attent op moeten zijn.

Tot slot één opmerking over het spelen met tien man. Volgens mij zouden we dit veel vaker moeten kunnen oefenen. Ik ben namelijk fan van tijdstraffen bij (jeugd)voetbal in plaats van gele kaarten. Een gele kaart, daar heeft de tegenstander niets aan en dit doet dus feitelijk geen pijn. Een tweede kaart wordt in de regel niet gegeven, dus is er geen voordeel. Tijdstraffen daarentegen geven het andere team een tijdje voordeel van het spelen met een man meer, en dus is er direct nadeel van een kaart! Bovendien geeft het de coach of de speler een directe kans om te reflecteren: “Je benadeelt het team, niet meer doen!”

Kwartier te gaan en je staat achter: plan B

Het ophalen van een achterstand

De trainer stuurt zijn ploeg met een doordacht strijdplan het veld in, teneinde de wedstrijd te winnen. Maar soms dreigt het anders te lopen en staat het team met nog maar korte tijd te spelen achter. Dennis Demmers heeft voor een dergelijke situatie een specifiek plan in zijn hoofd. Maar zelfs bij een achterstand kort voor tijd hoeft dat plan niet altijd uit de kast gehaald te worden, vindt Demmers: 'Als je met je oorspronkelijke speelwijze voldoende kansen creëert, moet je zo blijven spelen.'

Begin februari beëindigden Dennis Demmers en Go Ahead Eagles hun samenwerking. Maar de afspraak om over dit scenario te praten met De Voetbaltrainer stond al enige tijd en Demmers wenste die afspraak absoluut te respecteren. Een beslissing die de redactie van De Voetbaltrainer op haar beurt uiteraard zeer waardeert.

Plan B. Het is de afgelopen jaren een populaire term geworden voor een alternatieve speelwijze indien het op de oorspronkelijke wijze niet lukt. Dennis Demmers paste bij zijn ploegen vaak een specifiek scenario toe indien het scoreverloop te wensen overliet en hij de afweging moest maken of hij van speelwijze moest veranderen. Wanneer kiest de Deventer trainer voor een noodgreep, en wanneer juist niet? En wat gebeurt er dan precies in zijn team en met de tegenstander?

Om goed te kunnen begrijpen wat u eventueel verandert wanneer de stand in de

wedstrijd daarom vraagt, is het belangrijk dat we weten hoe uw algemene visie is op de speelwijze van uw teams.

Dennis Demmers: "Uitgaande van een basisformatie 1:4:3:3 heb je de keuze uit de punt naar voren of de punt naar achteren op het middenveld. Wat je kiest, hangt natuurlijk sterk samen met de kwaliteiten van de betreffende spelers. De bedoeling is om op een zo effectief mogelijke manier te komen tot het creëren van kansen en hoe je dat doet, is mede afhankelijk van wat

gespeeld, zal de bedoeling daarvan moeten zijn dat er een vrije speler aan de andere kant van het veld gevonden wordt. Ook kan het een voorbereiding zijn om diep te spelen.

Wanneer de backs aan de bal komen, moeten ze de ruimtes benutten die ze krijgen waarbij ze ook vaak met een tempoversnelling hun directe tegenstander kunnen kwijtraken. Daarbij zie ik mijn spits graag aan de balkant, met ondersteuning van een middenvelder. Lukt dat niet direct, dan weet

'De twee spitsen moeten niet náást elkaar, maar gestaffeld en meer richting de zijkant gaan staan'

de tegenstander er tegenover stelt. Ik zie graag dat te allen tijde de intentie is om de oplossing vooruit te vinden en dit betekent dat er opties geboden moeten worden. Wordt er toch terug-

het team dat, indien de tegenstander met drie aanvallers drukzet, door het kantelen van de tegenstander de ruimte meestal aan de andere zijde ligt. Je probeert dan zo snel mogelijk

de bal uit te halen en van kant te verplaatsen, om van daaruit een 2:1-situatie te creëren en vooruit te spelen.

Een andere mogelijkheid is dat een centrale verdediger inschuift en door de back wordt ingespeeld, zodat hij op het middenveld kan komen. Wanneer de buitenspelers van de tegenstander hun man volgen, kan daar dan de 2:1 gemaakt worden. Middenvelders zullen ruimte moeten maken door weg te trekken. Bij de tegenpartij zal een middenvelder uitstappen waardoor ook daar de 2:1 gemaakt kan worden. De middenvelder kan ingespeeld worden of de lijn naar de spits komt open te liggen waarna deze gelijk ingespeeld moet worden. De aanvallende middenvelder en verste andere middenvelder zorgen voor diepte en aansluiting op de spits. Wordt de middenvelder ingespeeld dan volgt er een samenwerking tussen de buitenspeler en back waarin de back kan overlappen. Een centrale verdediger kan ook gelijk de spits inspelen door middel van een vallende bal of over de grond. Vanuit het onderkomen van de middenvelders kunnen de buitenspelers aan het werk gezet worden en of de back overlappen. Een variatie kan zijn dat de buitenspeler zich in het middenveld laat zakken. Hij wordt ingespeeld, kaatst

Foto s: Pro Shots

op een bijsluitende middenvelder en dan ligt de flank open voor een opkomende back.” (tekening 1)

Opportunistisch

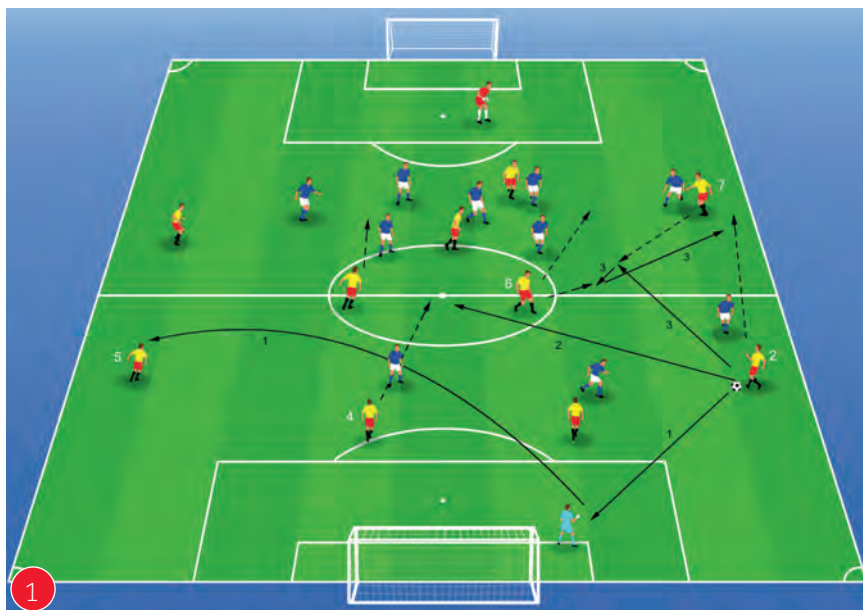
Wat verandert er in de speelwijze zodra de ploeg kort voor tijd nog op achterstand staat?

Dennis Demmers: “Om te beginnen wil ik duidelijk maken, dat ik vind dat je alleen op een noodscenario terug moet grijpen wanneer je ziet dat de

ploeg vastloopt en geen kansen meer creëert, of indien er nog maar zeer weinig tijd resteert. Je kunt je een situatie voorstellen waarin je achterstaat, met je normale speelwijze voldoende kansen schept, maar die niet benut. Zolang de kansen echter nog komen, verander ik doorgaans niets of heel weinig aan de speelwijze. Je moet niet veranderen om per se te veranderen.

Als ik echter constateer dat mijn ploeg er niet door komt en de wedstrijd als een nachtkaaars dreigt uit te gaan, kan het een keuze zijn om meer opportunistisch te gaan spelen. Dat zal betekenen dat je nog steeds probeert om door gebruik te maken van de ruimtes die de tegenstander laat aan de overkant te komen, maar ook kun je een extra aanvaller inbrengen. Hiermee zorg je voor extra aanvallende inbreng en kopkracht voor de goal. Daarnaast creëer je de mogelijkheid om met een lange bal de diepe spits in te spelen die dan het duel moet aangaan, die opgepikt kan worden door bijvoorbeeld de tweede aanvaller. De beide spitsen moeten dan zeker niet naast elkaar gaan staan, want dan ben je eenvoudig te verdedigen voor een tegenstander.

Je moet de tegenstander dwingen

Drie opties om door middel van combinatiespel aan te vallen.

SPECIAL SCENARIO: ACHTERSTAND OPHALEN

tot het maken van keuzes tussen doordekken of ruimtes weggeven. De spitsen moeten daarom gestaffeld staan zodat je ook de optie houdt om over de grond te voetballen. Daarnaast moeten ze snel op elkaar kunnen reageren voor de goal. Het is belangrijk dat de diepe spits wat naar de zijkant staat. Op die manier kan hij de bal eventueel doorkoppen en komt deze niet direct als een rollertje bij de doelman terecht.

Belangrijk is dan dat je weet dat die bal op diverse plaatsen kan vallen. Verlies je het duel, komt die terug

probeer je de druk erop te houden. Je tweede spits en je buitenspelers zijn, als het goed is, dan al onderweg geweest om het 'klein' te maken. Verder over je die bal verder van het doel van de tegenstander af, heeft het beginsel weinig zin om hem direct weer erin te pompen, omdat je voorin dan in ondertal bent. Vaak is het beter om de bal dan even in de ploeg te houden zodat iedereen zijn positie weer kan innemen. Dit kan ook afhankelijk zijn van de speelwijze van de tegenstander. Maar evengoed win je het duel en valt de bal in het centrum of in de ruimte tussen de back en het cen-

de buitenkanten spelers staan die een voorzet kunnen geven. Derhalve een rechtspoot op rechts en een linkspoot op links. Immers, je wilt nu met je spits en een tweede centrale aanvaller kunnen profiteren van de lange bal en de voorzet. Veelal zul je de bezetting op je middenveld in tact willen laten om niet uitgeteerd te worden, en dat betekent dat je met drie man achterin gaat spelen. Deze spelers moeten blijven controleren. De controlerende middenvelder kan in de achterste lijn terugzakken bij een lange bal van de tegenstander." (tekening 2)

'Je moet alleen naar plan B grijpen wanneer je er op de oorspronkelijke manier niet meer door komt'

in het middenveld. Hier ligt een belangrijke taak voor de twee aanvallende middenvelders. Zij moeten goed samenwerken, afwisselend in de zestienmeter komen bij een voorzet en de tweede bal oppakken. Wellicht kunnen ze een schot lossen. Vanuit de afvallende bal moeten zij de buitenspelers weer aan het werk zetten voor de volgende voorzet. Op die manier

trum. De omringende spelers zullen erop gericht moeten zijn om daar de tweede bal te winnen en van daaruit verder te voetballen.

Vaak brengt een ploeg met de spits, de 10 en de buitenspeler van de andere zijde drie spelers voor het doel. Doordat je nu een extra man voorin hebt geposteerd, worden dat er vier. In deze speelwijze zorg je ervoor dat er aan

Zoals u terecht stelt, winnen de aanvallers niet elk duel en zal een lange bal ook regelmatig uitverdedigd worden. Wat is volgens u essentieel als het gaat om uw restverdediging? Dennis Demmers: "Dat is zonder twi- fel de bezetting op het middenveld. Wanneer je met drie achterin speelt en een extra man voorin brengt, houd je dus drie spelers over op het middenveld. Dat is wat mij betreft van het allergrootste belang. Die zullen bij een uitvallende bal daar ook daadwerkelijk moeten zijn. Op die manier wil je zo snel mogelijk de bal weer heroveren. Gooi je het middenveld open door daar onderbezet te zijn, dan is het wachten op problemen. Je krijgt dan de ene counter na de andere om je oren en zit de wedstrijd binnen de kortste keren in het slot."

De tegenstander zal mogelijk balbezit willen gebruiken als defensief middel: als zij de bal hebben, kan uw ploeg niet scoren.

Dennis Demmers: "Uiteraard probeer je de tegenstander bij hun opbouw te verleiden tot het inspelen van een verdediger, zodat je meteen hoog druk kunt zetten. Maar daar trappen ze meestal niet in, ze kiezen vaker voor de lange bal. De controleur op het middenveld wordt nu een extra belangrijke speler. Hij moet de organisatie bewaken maar ook bij lange ballen van de tegenstander snel bij de verdedigers komen om daar weer voltallig te worden. Je buitenspelers moeten snel terugzakken in het middenveld, evenals de tweede spits. In feite krijg je voor dat specifieke moment een soort 1:4:1:4:1-formatie, maar dat is

Bij het ophalen van een achterstand kan de trainer een speler extra voor het doel brengen.

puur om het spel klein te maken en zo snel mogelijk de bal weer in bezit te krijgen. Daarna schakel je meteen weer door naar de meer opportunistische variant. Maar het is uiteraard je doelstelling om de tegenstander zo weinig mogelijk tijd te gunnen waarin ze de bal in bezit hebben. Daarom moet je ook als je zelf de lange bal

speelt, het veld daarna direct klein maken om de tweede bal op te pakken.” (tekening 3)

Wisselbeleid

U ruilt in uw formatie een verdediger in voor een aanvaller. Wat betekent dit voor uw wisselbeleid? Verdwijnt per definitie een verdediger of schuift u ook in het elftal?

Dennis Demmers: “Dat kan allebei. In het verleden heb ik er soms voor gekozen een invaller erbij te zetten in de spits, maar wanneer je een kopsterke verdediger hebt, kan die natuurlijk ook prima als breekijzer fungeren. Lukt dat laatste echter niet, zul je veelal een verdediger wisselen om die extra aanvaller te kunnen brengen. Voor mij is het van groot belang dat ik achterin voldoende snelheid overhoud. Ik kijk daarom ook goed naar de spelers die de tegenstander nog op de bank heeft. Indien de trainer van de tegenstander nog de mogelijkheid heeft een snelle spits in te brengen, is dat op mijn keuze natuurlijk ook van invloed. Ook als je alles-of-niets speelt, is het toch belangrijk niet snel de kous op de kop te krijgen met een doeltreffende tegenaanval, want dan zijn al je pogingen vruchteloos geweest.”

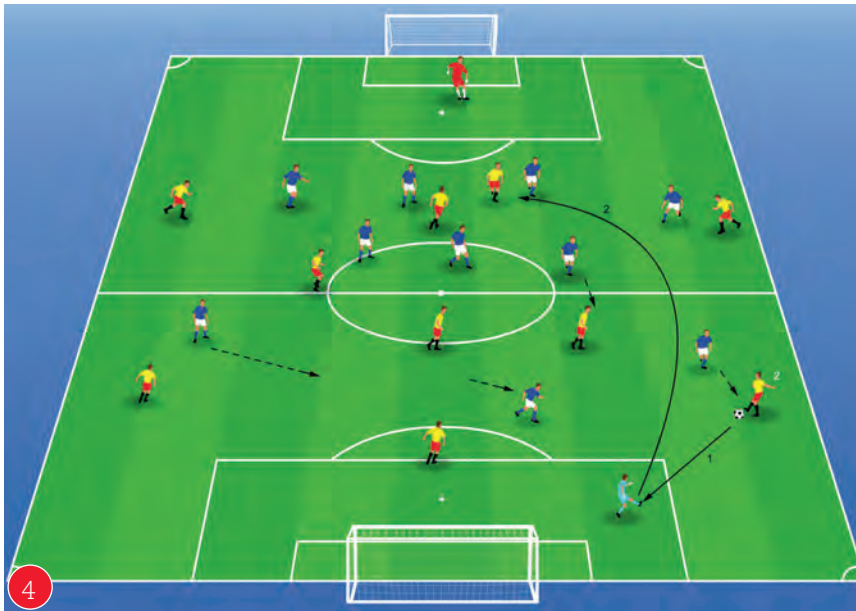
Wat zet de tegenstander doorgaans tegenover deze speelwijze?

Dennis Demmers: “Ik heb daarbij in grote lijnen twee verschillende situaties meegemaakt. Enerzijds zie je dat ploegen proberen de lange bal eruit

Wanneer de tegenstander de lange bal hanteert, moet de ploeg het veld snel klein maken.

SPECIAL SCENARIO: ACHTERSTAND OPHALEN

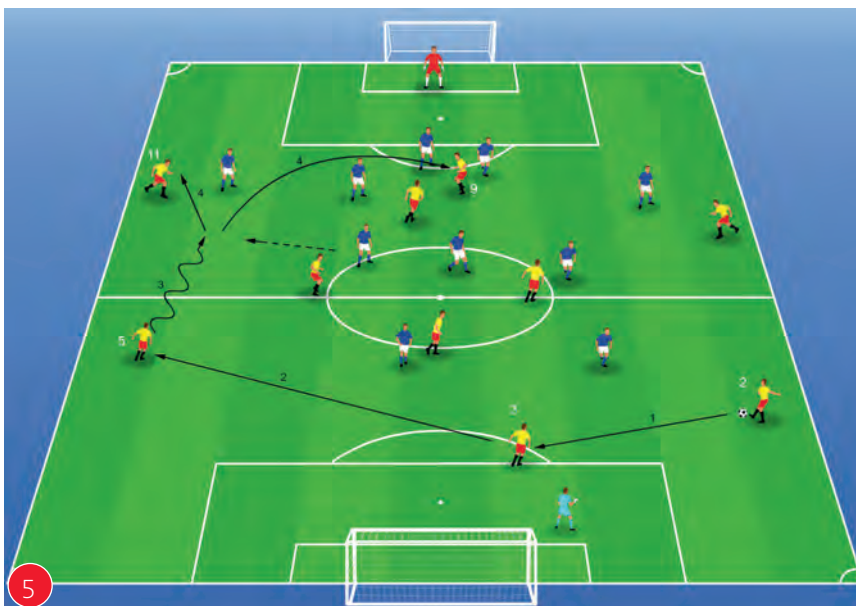
Wanneer de tegenstander 1-op-1 drukzet, is een mogelijkheid om voor de lange bal van de keeper te kiezen.

te halen. In dat geval blijven zij met drie aanvallers spelen, waardoor er dus maximale druk op jouw drie ver-

'Plan B heeft ook een beetje geluk nodig'

dedigers komt te staan wanneer die in balbezit zijn. In deze situatie laat ik mijn doelman verder uit zijn doel spe-

len en probeert hij de lange bal op de spitsen te spelen. (tekening 4) Het is voor iedereen dan nog eens extra zaak om de wedstrijd te lezen. Wie van de aanvallers wint de meeste duels? Daar zal de bal heen moeten. En daar moeten de andere spelers dan ook op ageren, want ze weten dan waar de ballen over het algemeen gaan vallen. Je hebt dus duidelijk een optie 1 als het gaat om wie aangespeeld moet worden. Lukt dat niet, dan weet de ploeg ook wat optie 2 is. Kiest de

Indien de tegenstander achterin een man overhoudt en dus met een man minder drukzet, speel je de man-meersituatie in de verdediging uit.

tegenstander ervoor om, zoals in het bovenstaande voorbeeld, overal 1-op-1 te gaan spelen, is het voor jouw spitsen ook belangrijk om te kijken of ze een centrumverdediger weg kunnen lokken. Laat je, zodra je een lange bal kunt spelen, maar eens iets zakken richting het middenveld. Kijk maar eens of je verdediger meegaat. In dat geval ontstaat er in het centrum meer ruimte, waarvan je dan natuurlijk zou kunnen profiteren. Dat kan doordat de spits 1-tegen-1 komt te staan, maar denk ook aan loopacties van de aanvallers middenvelders.

Ook hebben ik meegemaakt dat de tegenstander juist wel een aanvaller eraf haalde om zodoende een extra verdediger in te brengen tegenover de tweede spits. In zo'n geval verandert het spel natuurlijk aanmerkelijk, omdat je achterin een 3:2 kunt uitspelen, hetgeen altijd nog wat eenvoudiger is dan 4:3. (tekening 5) In die situatie ligt de ruimte bij de backs. Die zal dan uiteindelijk opgepakt worden door een middenvelder, waardoor je daar iemand vrij kunt krijgen of ze blijven heel compact spelen, waardoor je vanaf de zijkant de bal erin kunt brengen. In dat geval heb je de mogelijkheid om ofwel 'voetballend' erdoor te komen, of eventueel toch nog voor de lange pass of crosspass te kiezen. In algemene zin, dus ook op andere momenten tijdens wedstrijden, is het van groot belang dat spelers herkennen waar de overtalsituatie zit en dat ze die dan ook durven uit te spelen. Dat is 'met lef spelen', situaties inlezen en initiatief nemen, waarover ik het vaak heb.

Deze spelsituatie van 3:2 houdt echter ook een risico in. Omdat je achterin in overtal bent, is rondspelen relatief eenvoudig. Zeker wanneer je ook nog je keeper daarin betreft. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Je brengt niet een extra spits in om toe te kijken hoe ze achterin de bal laten rondgaan. Dus het besef moet er wel zijn dat de verdedigers zo snel mogelijk moeten doorstoten, hetzij met een loopactie met bal ofwel met een gerichte pass naar de aanvallers."

Hoe gaat u met dit scenario om tijdens trainingen? Maakt u daar speciaal tijd voor vrij of integreert u het juist in de reguliere oefeningen?

Dennis Demmers: “Ik ben altijd benieuwd hoe de spelers zelf met een bepaalde situatie omgaan en kijk eerst welke oplossingen ze zelf bedenken. Vaak zie je dat een groep tot leven komt wanneer je dit soort vragen bij ze neerlegt en met oplossingen komt. Die leg je naast je eigen visie, bespreekt de voors en tegens met elkaar en komt tot een uitvoering. Als ik uiteindelijk een scenario in de training breng, verklein ik de vorm niet en pas ik dat toe in het laatste gedeelte van 11:11. Dan kun je zeggen: ‘Jullie staan 1-0 voor. Als jullie de voorsprong vijf minuten kunnen vasthouden, ben je winnaar. De andere partij wint wanneer zij in staat is de gelijkmaker te scoren.’ Vanuit die situatie geef je dan accenten aan en kun je coachen op de bezetting en op loopacties. Met name de voorbereiding is een prima moment om bezig te zijn met diverse scenario’s, waaronder dus

doorlopen. Je geeft aan wat je van de linies verwacht. Dat is een herhaling van hetgeen je in de trainingen hebt gedaan.

ruimte waarin het doorgaans druk is. Dan moet die ook een keer ‘goed vallen’. Dat is niet altijd volledig aan te sturen. Maar geluk dwing je ook af

‘Als je een extra spits inbrengt, moeten de verdedigers niet achterin gaan rondspelen omdat ze daar een overtal hebben’

ook het ophalen van een achterstand. Gedurende het seizoen, bijvoorbeeld in de winterstop, herhaal je op bepaalde momenten. In de praktijk is het lastig om er wekelijks aan te werken. Het inslijpen van je eigen speelwijze in de normale wedstrijd situatie, dus buiten een scenario om, heeft uiteindelijk prioriteit.”

Op welke wijze besteedt u aandacht aan scenario's, en specifiek dit ophalen van een achterstand, in uw wedstrijdbespreking?

Dennis Demmers: “Dat gebeurt eigenlijk niet specifiek, althans niet vóór de wedstrijd. Ik probeer sowieso mijn wedstrijdbespreking kort te houden: acht tot tien minuten. Ik bespreek het tactische plan door de linies te

Wel komt het voor dat je tijdens de rust, zeker wanneer je achterstaat, alvast aangeeft wat je wilt gaan doen als de stand lange tijd onvoordelig blijft. Ook kun je dan al aangeven wat de tegenstander mogelijk zal doen, zodat de spelers daar al rekening mee kunnen houden. Specifieke opdrachten voor spelers tijdens de wedstrijd geef ik veelal aan de wisselspeler mee, die erin komt. Hij geeft het door aan de betreffende spelers, maar door de aard van de wissel zien de spelers natuurlijk ook al wat de trainer wil. Voor het overige geldt altijd weer, dat je bespreking toch vooral doordeweeks al op het trainingsveld plaatsvindt. Weet je wat het is? Als je va banque gaat spelen, reken je ook een beetje op geluk. Je brengt de bal in een

door goed te staan, weten waar je de bal kunt verwachten en messcherp te zijn.” ⚽

Samenvatting:

- Demmers vindt dat je alleen op een noodscenario moet terugvallen, als het op de oorspronkelijke manier niet meer lukt.
- Demmers wil altijd minimaal twee man in de as op het middenveld houden.
- Tegenstander zetten soms met drie man druk, waardoor het overal op het veld 1:1 wordt.
- Een noodscenario heeft ook geluk nodig, maar dat dwing je af door goed te staan en messcherp te zijn.

Achterstand goedmaken

Plan B?

- Bepaal eerst of je team vastloopt en geen kansen meer creëert zonder iets te wijzigen. Zo nee, dan kan Plan B uitkomst bieden.

Tegenpartij

- Wat doet de tegenpartij? Graven zij zich in, wisselen zij defensief, of blijven zij ook in de eindfase volharden in hun speelwijze? Heeft de tegenpartij nog een snelle speler op de bank zitten?

Wisselen

- Moet je een wisselspeler inbrengen, of kun je bijvoorbeeld een (kopsterke) centrale verdediger doorschuiven richting de spitspositie?

Tweede spits

- Het inbrengen van een tweede spits, die gestaffeld achter de andere spits speelt, komt vaak voor. Is een van de beide spitsen kopsterk, dan moet hij bewust worden gezocht door de lucht, met lopende mensen daaromheen. Bij het inbrengen van een extra spits kun je een verdediger opofferen (1:3:3:4) of een middenvelder (1:4:2:4). Het inspelen op de kwaliteiten van de eigen spelers op met name de posities in de as is daarbij leidend.

Keuzes

- Je kunt de tegenstander dwingen tot het maken van keuzes tussen doordekken of ruimtes weggeven door zelf dieper te gaan staan of juist in te zakken. De spitsen moeten gestaffeld staan, zodat je ook de optie houdt om over de grond te voetballen.

Tweede bal

- Als je de lange bal speelt, moet je het daarna meteen klein maken voor de tweede bal.

Zoek diep

- Als je een extra spits inbrengt, moeten de verdedigers niet achterin gaan rondspelen omdat ze daar een overtal hebben. Ze moeten vooral de aanvaller zoeken die zijn duels wint.

1:3:4:3

- Vanuit de basisformatie 1:4:3:3 is een andere optie om 1:3:4:3 te gaan spelen. Je probeert dan een overtal op het middenveld te creëren tijdens het positiespel of voor het winnen van de tweede bal.

Trainen?

- Het trainen van het goedmaken van een achterstand kan prima gebeuren in een partijspel tijdens de training. Je vangt aan met een fictieve tussenstand van 0-1 voor partij A. Partij B moet proberen om binnen een tijdsbestek van een x-aantal minuten de achterstand ongedaan te maken. Partij A heeft voldoende aan het vasthouden van de voorsprong.

Een uitgedacht strijdplan om de zege over de streep te trekken

Vasthouden van een voorsprong

De slotfase is doorgaans niet te vergelijken met het eerste deel van de wedstrijd. Zeker bij een achterstand zal de tegenstander op zoek gaan naar de gelijkmaker en risico's nemen. Jan Zoutman, trainer van Quick Boys, dacht tot in detail uit wat zijn team doet om een voorsprong vast te houden en maakt met zijn spelers specifieke afspraken over onder meer het verwerken van de lange bal, het drukzetten, de counter en het behouden van de bal. 'Op twee gedachten hinken is funest, we moeten gezamenlijk druk blijven zetten.'

Foto's: Quick Boys

SPECIAL SCENARIO: VOORSPRONG VASTHOUDEN

Formaties

Jan Zoutman: "Met Quick Boys spelen wij in balbezit 1:4:3:3 met de punt naar achteren op het middenveld. (tekening 1) In verdedigend opzicht

diging. Dat wil zeggen dat we als blok met de bal meebewegen en de onderlinge afstanden klein houden. We lopen niet achter tegenstanders aan, maar geven spelers aan elkaar over en laten ons niet uit positie trekken. Zo proberen we een overtal te creëren in de buurt van de bal.

Tegenstanders hanteren verschillende formaties als ze op zoek gaan naar de gelijkmaker. Het vaakst komt een switch van 1:4:3:3 naar 1:4:2:4 voor. De buitenspelers gaan dan meestal wat hangender spelen. Wij stellen in dat geval geen extra verdediger op, maar handhaven onze eigen formatie. De belangrijkste reden daarvoor is dat we zo in staat blijven om overal op het veld druk te zetten op de bal.

Als de tegenstander het spel snel van de ene naar de andere kant verlegt, moeten onze backs grote afstanden overbruggen en komen ze weleens te laat. Daarin ligt een taak voor onze centrale en buitenste middenvelders om aan de zijkanalen te assisteren. Wat daarnaast belangrijk is, is dat de rechtsback en rechter centrale verdediger goed communiceren. Het gevaar bestaat namelijk dat de centrumverdediger ervan uitgaat dat de back één van de twee spitsen dekt, terwijl de back nog te veel oog heeft voor de linksbuiten. De spits komt in dat geval vrij.

Er zijn bepaalde situaties waarin we genoodzaakt zijn om wel een aanpassing te doen in onze formatie. Mocht de tegenstander 1:4:2:4 spelen met een van de twee middenvelders als diepe nummer 10, dan kiezen wij ervoor om onze twee centrale middenvelders niet naast elkaar, maar achter elkaar te laten spelen. Anders bestaat het gevaar dat ons centrale duo in ondertal komt als de nummer 10 vlak achter de twee spitsen speelt. Gaat de tegenstander zelfs met drie centrale spitsen spelen, bijvoorbeeld in de absolute slotfase, dan brengen wij een extra centrale verdediger in. (tekening 4)

'Als de tegenstander een extra spits inbrengt, handhaven wij onze formatie'

spelen we 1:4:4:2, waarbij een van de twee aanvallende middenvelders naast de spits komt en de buitenspelers iets inzakken. (tekening 2) We hanteren balgeoriënteerde zoneverde-

Als de tegenstander aan hun rechterkant in balbezit is, knijpt onze rechtsback ver naar binnen. (tekening 3) Zo houden we toch één verdediger over en staan we niet één-op-één.

Quick Boys speelt 1:4:3:3 met de punt naar achteren op het middenveld.

In verdedigend opzicht speelt Quick Boys 1:4:4:2.

3 Als de tegenstander aan hun rechterkant in balbezit is, knijpt de rechtsback ver naar binnen.

4 Gaat de tegenstander zelfs met drie centrale spitsen spelen, bijvoorbeeld in de absolute slotfase, dan brengt Quick Boys een extra centrale verdediger in.

Een van de lastigste formaties om tegen te spelen bij het vasthouden van een voorsprong, vind ik 1:3:4:3. Vanuit onze eigen formatie bestaat dan het gevaar dat we centraal op het middenveld in ondertal komen. Vaak speelt de tegenstander al snel lang, waarna de tweede bal ergens in het middenveld valt. Als we daar in

op 'veranderen om het veranderen', omdat ze er daarmee juist voor zorgen dat wij een extra centrumverdediger overhouden. Tegen 1:4:4:2 of 1:4:2:4 zullen de backs telkens een keuze

moeten maken: dekken we door of blijven we staan? Dat is sowieso lastig, maar zeker in de slotfase, als je vermoeid raakt en het gevaar bestaat dat je achteruit gaat lopen."

'Het grootste gevaar is dat het elftal op twee gedachten gaat hinken'

ondertal staan, soms zelfs twee tegen vier (tekening 5), is de tweede bal vaak voor de tegenpartij. Om dat te voorkomen, moeten mijn buitenste middenvelders verder naar binnen spelen, zodat het daar vier tegen vier wordt.

Wat mij opvalt, is dat veel teams die aan de wedstrijd zijn begonnen met twee spitsen, in de slotfase juist overschakelen naar drie. Dat lijkt soms

5 'Om ondertal te voorkomen voor het winnen van de tweede bal, moeten mijn buitenste middenvelders verder naar binnen spelen, zodat het daar 4:4 wordt.'

SPECIAL SCENARIO: VOORSPRONG VASTHOUDEN

Drukzetten

Jan Zoutman: “Een van de grootste gevaren bij het vasthouden van een voorsprong, is dat het elftal op twee gedachten gaat hinken; de verdedigers lopen liever iets verder achteruit, terwijl de aanvallers hoog druk blijven zetten. De onderlinge afstanden worden dan veel te groot. Met Quick Boys hebben wij de afspraak dat de afstand tussen verdediging en middenveld en tussen middenveld en aanval maximaal 15 meter bedraagt. We blijven waar mogelijk hoog drukzetten.

Soms komt het voor dat we van dat plan afstappen. Dat gebeurde bijvoorbeeld in de uitwedstrijd tegen ASWH. Wij leidden met 0-1 en zij kozen ervoor om continu de lange bal te spelen vanaf hun keeper. Doorjagen op de keeper tot in het zestienmetergebied was geen optie, omdat we daarmee de opbouw weg zouden geven aan ASWH. Hun keeper had een erg verre trap, dus was het te riskant voor onze verdedigers om rond de middenlijn te verdedigen. Daarom kozen we ervoor ze iets verder terug te halen. Dat had consequenties voor de rest van het elftal, want de middenvelders en aanvallers moesten daardoor ook iets verder inzakken.

De centrumverdedigers zijn erg belangrijk in het drukzetten; zij zorgen er met hun positionering en coaching

voor dat het elftal in de lengte van het veld compact blijft spelen. Het is fijn als er spelers in het veld staan die dit regelen. Dat hoeven er geen elf te zijn, vaak is één of twee al genoeg. Dat zijn ook de spelers die je als trainer gebruikt om veranderingen aan door te geven in een chaotische slotfase. Er is dan vaak te veel rumoer om alle spelers te kunnen bereiken.”

Lange bal

Jan Zoutman: “Een van de meest voorkomende veranderingen in het spelbeeld bij het vasthouden van een voorsprong, is dat de tegenstander vaker de lange bal hanteert. Het is uiteraard belangrijk die goed te verwerken, maar ook daarvoor kun je al iets doen: de tegenstander ertoe dwingen de lange bal vanuit de as te geven. Dat maakt het veel moeilijker voor een aanvaller; hij staat niet opengedraaid en ziet niet wat er in zijn rug gebeurt. Bij een schuine bal is zijn gezichtsveld meer naar het doel van de tegenstander gericht, waardoor hij gericht kan koppen en een langere ‘aanloop’ kan nemen alvorens hij de lucht ingaat.

Een manier om de lange bal vanaf de back te voorkomen, is door te herkennen wat zijn sterkste been is. Een rechtsbenige linksback kun je beter van binnen naar buiten onder druk zetten, een linksbenige linksback beter van buiten naar binnen. Een pass over tien of twintig meter is over het algemeen geen probleem met het zwakke been, maar een lange bal over veertig of vijftig meter wel.

Als de lange bal wel wordt getrapt, gelden er twee basisprincipes: ten

eerste staat het elftal heel compact, zodat de tweede bal vaker voor ons is. En ten tweede bespelen we de ruimte achter onze defensie. De keeper speelt daarin een rol door uit zijn doel te keepen en attent te zijn. Als een centrumverdediger het duel aangaat, zorgen de andere drie verdedigers voor rugdekking. Voor de centrale middenvelders geldt dat ze de ruimte achter zich verdedigen in plaats van de ruimte voor zich. De bal is vaak een aantal seconden onderweg, wat ze de tijd geeft om de afstand tot de defensie te verkleinen.”

Counteren

Jan Zoutman: “Als we de bal veroveren, staan we voor een keuze: de bal in de ploeg houden of snel de tegenaanval zoeken. Die keuze is altijd belangrijk, maar zeker in de slotfase bij een voorsprong. Door de bal in de ploeg te houden, winnen we kostbare seconden. Maar als de tegenstander risico's neemt, ligt er ook extra veel ruimte voor een doeltreffende counter.

Ik verwacht van mijn spelers dat ze waar mogelijk vooruit spelen, maar wel in de vorm van een simpele bal met een hoge kans op succes. Blijf je te lang breed en terug spelen, dan zie je vaak dat de bal bij de keeper eindigt. De tegenstander staat achter en jaagt door, waardoor er vaak een lange trap volgt. Aan de andere kant moet je ook niet in het hoogste tempo op zoek gaan naar het verdubbelen van de marge, omdat dat ten koste gaat van de nauwkeurigheid in de passing. Daarin moet je een balans zien te vinden. Eenmaal in kansrijke

Ondertal

Jan Zoutman: “Als wij een voorsprong verdedigen en we komen door een rode kaart of blessure in ondertal te staan, dan gaan we 1:4:4:1 spelen, tenzij de situatie om iets anders vraagt. We laten het streven om overal druk op de bal te houden los en zakken in. De spits dwingt de bal naar een kant en wij schuiven als blok mee. Vervolgens houden we de bal aan die kant. Dat heeft voordelen als de tegenstander lang speelt, want onze verdedigers kunnen al anticiperen op de positie waar die lange bal vandaan komt.”

positie moeten we het overzicht bewaren en waar nodig een extra station gebruiken.

Voor een effectieve counter zijn spelers nodig die loopacties maken in de ruimtes die er vallen, bij voorkeur in de diepte. Vervolgens moet de afstemming tussen passer en ontvanger in orde zijn en moet je er niet met te veel mensen uitkomen. Elke speler neemt namelijk ook een tegenstander mee en dat is niet bevorderlijk, want 2:2 is makkelijker dan 4:4. Bovendien houd je je restverdediging beter op orde door niet met te veel mensen voor de counter te kiezen. Wij willen, als we zelf de bal hebben, altijd een overtal houden achterin. Als onze rechtsback opkomt en de linksbuiten van de tegenstander kiest ervoor om niet mee te lopen, dan moeten andere spelers daarop anticiperen. Meestal is het in zo'n geval onze rechter centrale middenvelder die de positie van de rechtsback overneemt. Het centrum van de defensie blijft op die manier intact.

Als de tegenstander weer in een georganiseerde formatie staat, kunnen wij balbezit ook gebruiken als defensief middel: de tijd tikt door en we kunnen even op adem komen. Dat doen we wel het liefst op de helft van de tegenstander, want daar is balverlies minder gevaarlijk. In de slotfase kiezen we ervoor om in balbezit iets dichter bij elkaar te spelen. Zo sta je compacter op het moment dat je de bal verliest.

Aan doelsaldo werken

Jan Zoutman: "Het vasthouden van een voorsprong staat altijd voorop, omdat dat drie punten oplevert. Soms zullen we daarnaast kansen zien om de voorsprong te vergroten en zo aan het doelsaldo te werken. Dat kan bijvoorbeeld belangrijk zijn voor een periodetitel. Als de wedstrijd beslist is, of als we in overtal spelen, nemen we soms extra risico's."

Waar we voor moeten waken, is dat we niet te snel voor de risicoloze pass kiezen. Als er bijvoorbeeld een middenvelder vrijstaat, moeten we hem wel blijven inspelen. Dat brengt ook een risico met zich mee, maar daarmee dwing je de tegenstander wel om veel energie te blijven steken in het heroveren van de bal. Als er geen middenvelder vrijstaat, kunnen we een linie overslaan. Maar dat moet wel verzorgd gebeuren; het liefst over de grond en anders met een vallende bal, zodat we door kunnen voetballen. Goede teams onderscheiden zich van minder goede teams door de momenten te herkennen waarop ze kunnen blijven voetballen en wanneer ze minder risico nemen."

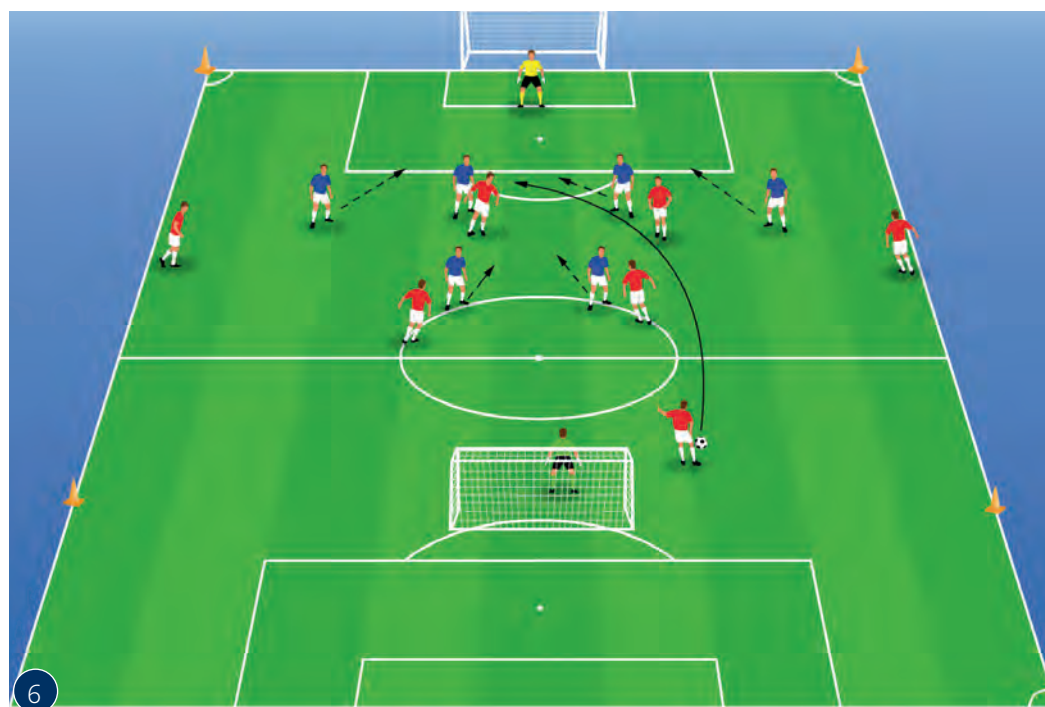
Wisselbeleid

Jan Zoutman: "De spelers die als eerste in aanmerking komen voor een wissel, spelen op posities waar veel fysieke arbeid wordt verricht bij het vasthouden van een voorsprong. In onze speelwijze zijn dat vooral de twee buitenspelers en de aanvallende middenvelder die in defensief opzicht naast onze spits komt. Op die posities breng ik vaak frisse spelers in, zodat

we druk kunnen blijven houden op de bal. Soms houdt dat in dat ik één of meer van mijn beste spelers naar de kant haal. Dat leg ik ze na de wedstrijd uit. Spelers die vermoeid raken, gaan nog weleens doseren en dat is funest. Ik heb liever dat zij zeventig minuten alles geven, dan dat ze zich gaan sparen. Goed voetbal begint met veel defensieve arbeid, zeker bij een voorsprong.

Mijn verdedigers en controlerende middenvelders wissel ik veel minder vaak. Een reden om dat wel te doen, is meestal om een ander type speler te gebruiken, een specialist. In het verleden heb ik bijvoorbeeld wel teams gecoacht met een centraal duo bestaande uit een voetballer en een mandekker. Dan bracht ik in de slotfase weleens een kopsterke verdediger in voor de voetballer. Dit seizoen positieer ik regelmatig een 'voetballende'

Trainingsvorm 7:6 + 2K om het vasthouden van de voorsprong te oefenen.

middenvelder op de vleugel. Hij speelt wat vaker in de bal en is wat zuiniger en nauwkeuriger. Bovendien is hij minder kwetsbaar in de omschakeling, omdat hij minder drang naar voren heeft.”

Overbrengen op spelers

Jan Zoutman: “Wij hebben als technische staf goed nagedacht over de strategie die we in de slotfase willen hanteren als we voorstaan. Maar wij kunnen daar nog zulke mooie plannen voor uitwerken, het draait uiteindelijk om de uitvoering door de spelers. Trainingen zijn een prachtig middel om daaraan te werken. Een eenvoudige trainingsvorm waarin we dat doen, is bijvoorbeeld 7:6 + 2K (tekening 6). Ik begin met het instrueren van de aanvallende partij, want hun rol is cruciaal. Het team dat de voorsprong dient vast te houden, komt eerst zelf met oplossingen. Daarna coach ik het team dat de voorsprong verdedigt. Belangrijk is om de onder-

Standaardsituaties

Jan Zoutman: “In de slotfase doen we ook aanpassingen in de standaardsituaties. Bij het verdedigen van een corner houden wij in het begin van de wedstrijd twee spelers voorin. Dat heeft een simpele reden: de kans om te scoren uit de counter is groter dan de kans op een tegentreffer uit een corner. Als we voorstaan en er is nog weinig tijd op de klok, dan halen we iedereen terug. We staan dan virtueel al op drie punten, dus het maken van een doelpunt heeft minder waarde. Het voorkomen van een tegengoal des te meer. Datzelfde uitgangspunt geldt bij een aanvallende corner: die nemen we vaker kort. Zo winnen we kostbare tijd.”

wordt getrapt. In het eerste blok spelen we volgens de reguliere afspraken. In het tweede en derde blok veranderen de wissels van formatie en speelwijze, met de opdracht op zoek te gaan naar de gelijkmaker. Daarover heb ik ze vooraf geïnstrueerd, omdat er in de rust van twee minuten te weinig tijd is om dat uit te leggen. Het is aan het basistelftal om zo snel en adequaat mogelijk te anticiperen op de doorgevoerde wijzigingen.

bij het kijken naar beelden. Dat hoeven geen twintig fragmenten te zijn; vaak kom je met twee of drie al een heel eind.

Ik gebruik vooral positieve aanwijzingen om de mindset van de spelers te beïnvloeden. Onze hersenen herkennen het woordje ‘niet’ niet, dus het werkt averechts om te zeggen dat spelers niet achteruit moeten gaan lopen. Ik houd ze voor om vooruit te blijven verdedigen, druk op de bal te houden en de onderlinge afstanden klein te houden. Dat is wat onbewust in de gedachten van de spelers vastgepind moet zitten en daar dragen mijn coachopmerkingen aan bij.”

‘Ik combineer het voetbalconditionele partijspel met het trainen op scenario’s’

linge afstanden te bewaken, in de positie te blijven spelen en rugdekking te geven waar geduëleerd wordt. Vervolgens creëer ik situaties waarin de gemaakte afspraken terugkomen en kijk ik of de spelers het hebben begrepen, bijvoorbeeld door de formatie of de tactiek van de aanvallende partij te wijzigen. Waar nodig stuur ik bij en geef ik feedback.

Zo’n vereenvoudigde vorm heeft zijn voordelen, maar de beste manier om te trainen op het vasthouden van een voorsprong blijft 11:11. Dat doen we bijvoorbeeld in de voetbalconditionele training met de basis tegen de wisselers. Een subdoelstelling kan zijn dat er overal op het veld druk is op de bal en de lange bal vanaf de keeper

Het komt regelmatig voor dat we een aantal afgesproken varianten lange tijd niet terugzien in wedstrijden, omdat de tegenstanders andere keuzes maken. Het gevaar bestaat dan dat de gemaakte afspraken wegzakken in het geheugen, dus blijven we die van tijd tot tijd herhalen. Dat kan in trainingen zijn, maar ook in besprekingen. Videobeelden vormen daarop een mooie toevoeging. Daarmee kun je laten zien waar we de juiste keuzes maakten in het vasthouden van een voorsprong, of hoe het juist niet nog eens moet. Ook gebruik ik regelmatig beelden van andere teams, zowel uit onze competitie als van topteam, om teamafspraken beter helder te krijgen. Spelers van tegenwoordig zijn steeds visueel ingesteld en hebben veel baat

Samenvatting:

- Quick Boys handhaaft de eigen formatie als de tegenstander overschakelt naar 1:4:4:2 in een kom.
- Het elftal blijft druk vooruit zetten, waarbij de afstand van de defensie tot voorhoede niet groter wordt dan dertig meter.
- Met de manier van drukzetten wordt bij voorkeur een rechte lange bal afgedwongen, want die is makkelijker te verdedigen.
- De voorhoedespelers worden vaker gewisseld, omdat zij de meeste explosieve handelingen verrichten.
- Het vasthouden van een voorsprong wordt getraind in 11:11 door de tegenstander te instrueren en de basis daarop te laten anticiperen

Voorsprong vasthouden

Formatie handhaven of aanpassen

- Vaak zal een tegenstander bij een achterstand iets veranderen in de formatie. Als er bijvoorbeeld een extra spits wordt ingebracht, sta je als trainer voor een keuze: een extra verdediger inbrengen of de eigen formatie handhaven?

Middenveld in handen

- Als de tegenstander een verdediger doorschuift naar het middenveld, bestaat het gevaar dat je daar in ondertal komt, vooral bij

Twee gedachten

- Een groot gevaar is dat het elftal op twee gedachten gaat hinken: druk blijven zetten of niet? Belangrijk is dat het elftal, vooral in de lengte, de onderlinge afstanden compact houdt om grip op de wedstrijd te houden.

Verticale lange bal

- Bij voorkeur geeft de tegenstander de lange bal vanuit de as. Dat is voor hun voorhoedespelers moeilijker duelleren, omdat ze niet ingedraaid staan, minder goed weten wat er in hun rug gebeurt en geen 'aanloop' kunnen nemen zoals bij een schuine bal.

Counter

- Bij een tegenstander die meer risico's neemt, ligt er ook extra veel ruimte voor een doeltreffende counter. 'Loeren' dus, want er liggen kansen om de wedstrijd in het slot te gooien.

Balbezit

- Bij een voorsprong kun je balbezit gebruiken als defensief middel. De tijd verstrijkt in jouw voordeel. Als de tegenstander massaal doordekt, komt er voorin meer ruimte.

Wissel

- Posities waar de meeste fysieke arbeid wordt gevraagd, lenen zich bij uitstek voor een wissel. Het kan een prima idee zijn om een van de betere spelers naar de kant te halen als hij vermoeid begint te raken. In de slotfase worden andere dingen gevraagd.

Coaching

- Vermijd het woordje 'niet' en vertel je spelers vooral wat er wél moet gebeuren: vooruit blijven verdedigen, druk op de bal houden, de lange bal vanuit de as af dwingen en de onderlinge afstanden klein houden bijvoorbeeld.

Trainen

- Regelmatig trainen op het vasthouden van een voorsprong is nodig, omdat gemaakte afspraken soms wegzakken in het geheugen. De 11:11 is daarvoor de meest ideale vorm. Besprekingen en videobeelden vormen daarop een belangrijke toevoeging. Dat kunnen eigen beelden zijn, maar ook van topteams.

Tijdrekken

- Het kan lonen om spelers te instrueren aan het einde van de wedstrijd tijd te rekken. Dat kan zijn door langer te wachten met een doeltrap, met de bal naar de hoek te gaan en die daar te beschermen of langzaam van het veld te lopen bij een wissel. Nadelen zijn wel onsportiviteit en het risico op gele kaarten.

De Verlenging

De kroonprins van het Nederlandse trainersgilde. Hoeveel jonge, veelbelovende trainers zullen al niet met deze titel behangen zijn in de loop der jaren? De afgelopen maanden hebben ons echter weer eens laten zien dat ook trainers aan wie een grote toekomst wordt toegedicht, geen eenrichtingsweg naar een rimpelloze, succesvolle loopbaan bewandelen.

Neem nu Ernest Faber. Begin februari zat de redactie van De Voetbaltrainer met hem aan tafel en leek er nog niets aan de hand, drie dagen later was Faber opeens het middelpunt van een conflict. Schaarde de trainer zich aanvankelijk als een boer met kiespijn achter het directiebesluit om de onwillige doelpuntenmachine Santos (die niet wenste bij te tekenen) uit de opstelling te weren, tien-tegen-één dat hij intern daarna de inventaris flink heeft laten schudden. Het viel natuurlijk ook niet uit te leggen. Geen weldenkende trainer overweegt zijn voornaamste doelpuntenmaker opeens uit de ploeg te halen. En zeker niet ten faveure van een jonge Roemeen, die tot op heden niet veel indruk heeft kunnen maken. Faber lachte schamper toen de term 'kroonprins' even viel tijdens ons interview. Hij weet wat erbij komt kijken. En zo niet, dan was hij er enkele dagen later wel achter.

Nog een trainer die het voor de winterpauze prima deed met zijn team: Giovanni van Bronckhorst. Toen het begin januari rommelde in de Feyenoord-selectie - gedoe rondom Colin Kazim-Richards, een knokpartij op de training tussen Vilhena en Nelom - leek Van Bronckhorst daar soepel mee om te gaan. Daarna verbrokkelde het Rotterdamse collectief echter volkomen. Het resultaat was twee punten uit negen competitieduels. Kort daarop meldde zich een kordate zestiger met Haagse tongval niet alleen langs de lijn, maar zelfs binnen de lijnen van het trainingsveld op Varkenoord. Niet in trainingskostuum, maar in dagelijkse kledij nota bene wees Dick Advocaat Van Bronckhorst in woord en gebaar de weg. Die laatste stond erbij, keek er gedwee naar en besepte ongetwijfeld: als ik dit niet onderga, is mijn trainersloopbaan bij Feyenoord (en misschien wel helemaal) van korte duur. En dan mag je 106 keer voor Nederland gespeeld hebben en in de WK-finale de aanvoerdersband hebben gedragen, word je eenmaal trainer dan kan die reputatie binnen enkele maanden als sneeuw voor de zon verdwenen zijn.

Foto: Pro Shots

Er komen, op topniveau maar vaak ook bij de amateurclub bij u om de hoek, zoveel zaken bij het trainerschap kijken waarvan de gemiddelde voetballiefhebber nauwelijks weet heeft. Het maakt het niet alleen een uitermate boeiend, maar tevens aartsmoeilijk vak. Waarvoor je weliswaar opgeleid wordt, maar waarvoor elementen als (levens)ervaring en flexibiliteit evenzeer onontbeerlijk zijn. Art Langelier schrijft in de eerste regels van zijn column in dit nummer van De Voetbaltrainer dat trainer zijn wel iets meer behelst dan 'Het is elf tegen elf en wie het meest scoort, heeft gewonnen'. Langelier heeft gelijk. Of, zoals Gaston Sporre in de vorige editie zo fraai debiteerde: "1 + 1 ligt voor trainers tegenwoordig tussen 1,9 en 2,1." Faber en Van Bronckhorst weten inmiddels dat die marges wellicht zelfs nog breder zijn.

Colofon

Uitgave:

Eisma Businessmedia bv
Postbus 340 - 8901 BC Leeuwarden
Bezoekadres: Celsiusweg 41
Telefoon: 088-2944800 | Fax: 088-2944810
E-mail: businessmedia@eisma.nl

Directie:

Egbert van Hes, algemeen directeur
Gerbert Tiecken, uitgeefdirecteur

Uitgever:

Gerbert Tiecken

Hoofredactie:

Paul Geerars (hoofredacteur)
Telefoon: 06-51904854
E-mail: p.geerars@eisma.nl

Tjeu Seeverens (adjunct-hoofredacteur)

Telefoon: 06-23941973
E-mail: tjeu.seeverens@ziggo.nl

Adviseur:

Henny Kormelink
Telefoon: 06-50686964 | E-mail: devoetbaltrainer@wxs.nl

Redacteuren die aan deze editie meewerkten:

Yves Brokken, Ruud Doevendans, Marco van der Heide, Tjeu Seeverens, Sef Vergoossen, Alex van Vogelpoel, Gerjos Weelink

Aan dit nummer werken verder mee:

Minke Booi, Roos Brouwer, Thomas Caers, Dennis Demmers, Ernest Faber, Mitchell van der Gaag, Dijar Kasim, Kris Kempers, Arjan van der Laan, Rogier Meijer, Bastiaan Riemersma, Mark Schuur, Jessica Torny, Jan Zoutman

Foto's:

KNVB, Wil Kuijpers, Remco van Miltenburg, Pro Shots, PSV Jeugd, Quick Boys, Frank Zilver

Redactie-adres:

De Voetbaltrainer, Postbus 340 - 8901 BC Leeuwarden

Lay-out en productiebegeleiding:

ZeeDesign, Postbus 13 - 8748 ZL Witmarsum
Telefoon: 0517-531672 | E-mail: info@zeedesign.nl

Druk:

Veldhuis Media, Raalte

Boekbestellingen:

Jolanda Bloem
Telefoon: 088-2944865 | E-mail: j.bloem@eisma.nl

Abonnementen voor Nederland en België:

Nieuwe opgaven, adreswijzigingen en correspondentie over abonnementen:

Abonneeservice Eisma Businessmedia
Postbus 2238 - 5600 CE Eindhoven
Telefoon: +31 088-2266648 | E-mail: abonnement@eisma.nl

Abonnementsprijs:

De Voetbaltrainer verschijnt 8 keer per jaar. De abonnementsprijs voor De Voetbaltrainer per 1 juli 2015 is vastgesteld op € 107,50 incl. 6% btw en is bij vooruitbetaling verschuldigd. Een abonnement in combinatie met de mediatheek kost € 145,-. Een los abonnement op de mediatheek kost € 57,50. Een abonnement op het vakblad in combinatie met de TrainingsPlanner kost € 157,50. Een los abonnement op de TrainingsPlanner kost € 75,-. Andere landen op aanvraag. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan. Opzegging dient schriftelijk en minimaal een maand voor het einde van de abonnementsperiode te geschieden.

Marketing:

Heleen Rodenhuis
Telefoon: 088-2944863 | E-mail: h.rodenhuis@eisma.nl

Advertentieverkoop:

Binnendienst	Accountmanager
Nynke Miedema	Eddy Hoornstra
Telefoon: 088-2944852	Telefoon: 06-31768830
E-mail: n.miedema@eisma.nl	E-mail: e.hoornstra@eisma.nl

Traffic, ZeeDesign
Telefoon: 0517-531672 | Fax: 0517-531810
E-mail: voetbaltrainer@zeedesign.nl

Bankrelatie:

Rabobank Leeuwarden-Noordwest Friesland
IBAN: NL64RABO0335434991
BIC: RABONL2U

© 2016, Eisma Businessmedia bv, Leeuwarden

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of overgenomen in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgever en auteurs verklaren dat dit blad op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld, evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid en/of volledigheid van de informatie. Uitgever en auteurs aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie. Gebruikers van dit blad wordt met nadruk aangeraden deze informatie niet geïsoleerd te gebruiken, maar af te gaan op hun professionele kennis en ervaring en de te gebruiken informatie te controleren. Leveringsvoorwaarden: zie www.eisamediagroep.nl

HO 2016
KEURMERK

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR TRAINING

I.I.T.VOF OUDE BAAN 19 5854 PJ NIEUW BERGEN (L) NEDERLAND TEL 0031-(0)485 34 34 26

E-MAIL info@toinevandegoolberg.nl HOMEPAGE www.toinevandegoolberg.nl

ALLROUND CONDITIE / HERSTELTRAINER

- Accreditatie NGS 35 studiepunten
- Accreditatie Atletiekunie 8 studiepunten
- Accreditatie NEVOBO 6 studiepunten
- 12 avonden van 19.00 - 22.00 uur, ca. 50% praktijk
 - Locatie NSC Papendal te Arnhem
 - Cursusstart woensdag 7 september 2016
- 6 dagen van 10.00 - 16.00 uur, ca. 50% praktijk
 - Locatie Van Ghentkazerne te Rotterdam
 - Cursusstart zaterdag 7 mei 2016
- Hoofdt thema's zowel voor individuele sport als teamsport:
 - Revalidatie, conditieopbouw, kracht-, snelheid- en uithoudingsvermogen volgens De Rehaboom® en trainingsprogramma's schrijven
- Cursusprijs € 875,00

MEDICAL PERSONAL TRAINER

- Accreditatie Atletiekunie 8 studiepunten
- Accreditatie NEVOBO 6 studiepunten
- 6 dagen van 10.00-16.00 uur, ca. 70% praktijk
- Cursusstart 04 september 2016
- Voor trainers uit de sport, fitnessbranche en revalidatiewereld
- Locatie Van Ghentkazerne te Rotterdam
- Cursusprijs € 975,00

SPECIALIST FYSIEKE TRAINER VOETBAL:

- Accreditatie KNVB 8 studiepunten 2016
- Accreditatie Atletiekunie 2 studiepunten
- Locatie Van Ghentkazerne Rotterdam
 - Cursusdata 20 + 21 augustus 2016
 - 2 dagen van 09.00 - 16.00 uur
- Locatie NSC Papendal / Arnhem
 - Cursusdata 29 mei + 04 juni 2016
 - 2 dagen van 09.00 - 16.00 uur
 - Cursusdata 18 + 26 juni 2016
 - 2 dagen van 09.00 - 16.00 uur
- Hoofdt thema's:
 - Opbouw loopvermogen
 - Opbouw kracht
 - Transfer naar voetbal
- Cursusprijs € 375,00

WORKSHOPS

- Duur: 3 uur op locatie
- Datum, tijdstip en groepsgrootte in overleg

Keuze uit de thema's:

- Rug Revalidatie Systeem (RRS)
- Kracht Revalidatie Systeem (KRS)
- Aeroob Revalidatie Systeem (ARS)
- Heart Rate System (HRS) / Polar App
- Free-Weight System (FWS) / FitroDyne
- De Rehaboom®
- Fysieke Training Senioren (FTS)
- Onderwerp naar keuze

Groeps prijs per workshop op aanvraag

DOCENTEN

TOINE VAN DE GOOLBERG,

- Fysieke trainer 1ste team Feyenoord Rotterdam seizoen 2000-2005 en seizoen 2009-2013
- Hoofddocent Sportfysiotherapie NPi
- Gastdocent Erasmus Universiteit Rotterdam, afd. Geneeskunde

EVERT VAN DE GOOLBERG,

- Fysieke trainer, praktijkdocent

U kunt voor aanvullende informatie ook contact opnemen:

Telefoon 0485-34 34 26
Mobiel 06-53 33 2678
E-mail info@toinevandegoolberg.nl
Internet www.toinevandegoolberg.nl

Nieuw! Maak eenvoudig je eigen opstellingen, trainingsvormen en tekeningen!

Dit kan nu eindelijk. Dankzij Tactics Manager, het tekenprogramma voor trainers.

- Offline werken, altijd en overal geen internet nodig
- Eenvoudig in gebruik werkt supersnel en simpel
- Eenmalige aanschaf daarna jarenlang gebruiksplezier
- Vrijblijvend proberen? Probeer het 5 dagen op proef
- Scherpe prijs van € 79,50 Bestel veilig en snel in onze webshop

Nederlandse versie nu exclusief verkrijgbaar in onze webshop.

De **Voetbal**Trainer

Voor meer informatie of om direct te bestellen, ga naar devoetbaltrainer.nl/tacticsmanager

Handig! Als abonnee kun je alle online edities van Voetbaltalent (KNVB-katern) gratis downloaden.

Download via www.devoetbaltrainer.nl/voetbaltalent

De **Voetbal**Trainer

devoetbaltrainer.nl

Handig! Als abonnee kun je alle online edities van Voetbaltalent (KNVB-katern) gratis downloaden.

Download via www.devoetbaltrainer.nl/voetbaltalent

De **Voetbal**Trainer

devoetbaltrainer.nl

De nieuwe **voetbaltrainer.nl** vakportaal voor trainers

Ervaar het zelf op
devoetbaltrainer.nl

Onze website devoetbaltrainer.nl is helemaal nieuw!
Meer beeld, meer gemak en responsive, dus ook voor op je mobiel. En met een nieuw online prikbord, waar jij als trainer gratis een oproep of vacature kunt plaatsen.

De **Voetbal**Trainer

De VoetbalTrainer

Vakportaal voor trainers

Partners:

Coaches
Betaald
Voetbal

AVANTISPORT.NL
Sportief de goedkoopste!

COACHES BETAALD VOETBAL

INTEGER

DESKUNDIG

PROFESSIEONEEL

“Passie voor voetbal”

“Coaches Betaald Voetbal is de vakvereniging van gediplomeerde trainer/coaches, werkzaam in het Nederlandse Betaald Voetbal alsmede voor leden werkzaam in het buitenland. In het aansturen en uitvoeren van ons voetbalbeleid laten we ons leiden door Nederlandse deugden: een goede infrastructuur, een cultuur van overleg, kennis van de internationale voetbalwereld, een groot netwerk, ons idee over opleiden, ontwikkelen en presteren.”

CBV – visie

Coaches Betaald Voetbal is een goed belangenbehartiger van en voor haar leden. Ze manifesteert zich als een vaste en betrouwbare waarde in het Betaald Voetbal. Ze is volwaardig gesprekspartner van de KNVB, clubs en andere belangenorganisaties. Ze biedt zich aan als adviesorgaan en kenniscentrum voor overheid, business partners en overig bedrijfsleven. In onze visie is prioriteit gegeven aan kwaliteit en professionaliteit in opleiden, ontwikkelen, gedrag en presteren.

CBV – missie

De CBV is de cultuurdrager van het Nederlands voetbal en de bewaker van de Hollandse school. De CBV en haar leden kenmerken zich door een extreme

passie voor voetbal. Deze passie voor voetbal komt binnen en buiten de lijnen tot uiting en willen we graag delen. Coaches Betaald Voetbal neemt ook op sociaal maatschappelijk gebied haar verantwoordelijkheid en zet haar kennis en ervaring in voor mens en samenleving.

Onze vaste kerntaken:

1. Het verbeteren van de kwaliteit van het voetbal in zijn algemeenheid en van het betaald voetbal in het bijzonder;
2. Het verder ontwikkelen en professionaliseren van het vak van trainer/coach met alle te onderscheiden disciplines en voetbaltechnische functies;
3. Het bewaken en waar mogelijk verbeteren van het imago van Betaald Voetbal in zijn algemeenheid en de trainer/coach in het bijzonder;
4. Het optimaal behartigen en bewaken van de belangen van de leden.

Coaches Betaald Voetbal als belangenvereniging

De CBV is een stabiele en sterke organisatie en telt momenteel meer dan 500 leden. Zij heeft aanzien en een groot draagvlak in het betaald voetbal. In het buitenland

Coaches
Betaald
Voetbal

CULTUURDRAGERS VAN
De Hollandse School

wordt de CBV gezien als het voorbeeld van een goed georganiseerde belangenvereniging voor de professionele trainer/coach. Het is een gezamenlijke taak om deze status te handhaven en daar waar mogelijk te verbeteren. Het consequent naleven van statuten, huishoudelijk reglement en van de afgesproken gedragscode en erecode is daarbij van het grootste belang. Daarnaast staat de CBV voor Sportiviteit en Respect. Met in het achterhoofd de gedachte dat voetbal voor iedereen is en van iedereen, wil de CBV een vereniging zijn met oog voor (mede-) mens en maatschappij. Coaches Betaald Voetbal is Meer dan Voetbal.

CBV

Postbus 1 8000 AA Zwolle

Bezoekadres: Hogeland 10

8024 AZ Zwolle

Telefoon: 088 850 8610

Fax: 088 850 8613

E-mail: info@coachesbv.nl

Website: www.coachesbv.nl

Onze partners

PRINTED BY: UW PARTNER IN DRUKWERK!
Q-PROMOTIONS.NL

Landstede

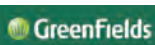
DeVoetbalTrainer

BILDERBERG

**SPORT
ACCOUNTANT**

INTERSPORT
SPORT TO THE PEOPLE

GAME ON

 TENCATE **GreenFields**

 webs

 BASIC-FIT